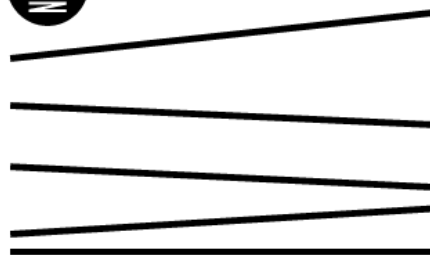

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):

Oehlenschläger, Adam.; af Adam
Oehlenschläger.

Titel | Title:

Axel og Valborg : Et Sørgespil

Udgavebetegnelse | Edition Statement:

[2. Eftertryk].

Udgivet år og sted | Publication time and place: København : Andreas Seidelin, 1810

Fysiske størrelse | Physical extent:

viii, 172 s :

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

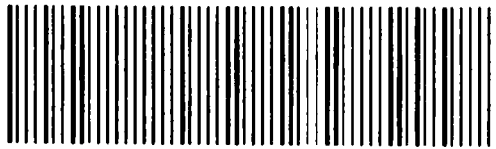
The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

55, 22

DET KONGELIGE BIBLIOTEK

130021863069

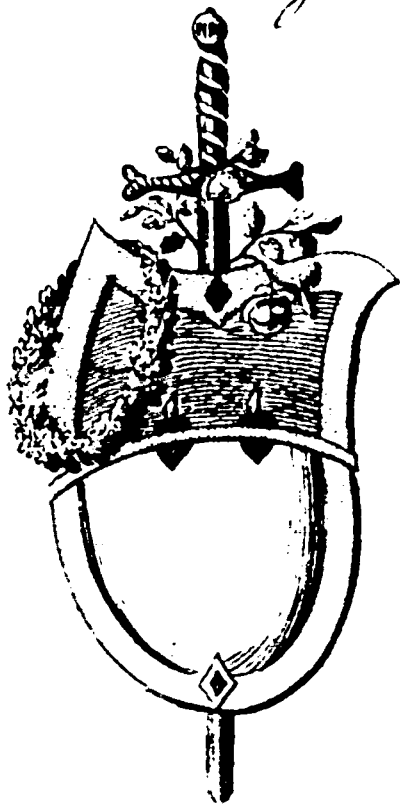

Strel og Valborg

ET SÖRGESPIL

af

Adam Oehlenschläger

KIÖBENHAVN 1810.

Trykt og forlagt hos Andreas Seidelin
i store Kannikestræde N° 46.

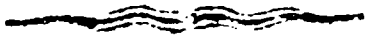
Forerindring.

Den gamle Sang i Peder Svus Kæmpeviser, der har givet Anledning til nærværende Sörgespil, staaer ikke i nogen Forsfatteren bekiende Forbindelse med den norske Historie. Alle Spor i Visen tyde hen paa det ellefte eller tolvte Aarhundrede; altsaa paa en Tid, Snorro Sturlesøn omstændeligen har bestrevet. Der tales i Kæmpevisen om en Kong Amund hvilken Peder Svus troer at være Amund Rulsbrænder. Denne understøttede Svend og Harald mod Kong Magnus i Norge, og døde 1051. Et Par andre svenske Tytster af dette Navn levede

for denne Tid, og staae ikke i Forbindelse med
 sliig Begivenhed. Ræmpevisen nævner en Dron-
 ning Malfrid. I den norske Historie gives
 kun een saadan Dronning, en russisk Prind-
 sesse, først gift med Sigurd Jorsalasar; siden
 forskudt af ham, med Eriks Emund i Danmark.
 Med Sigurd havde hun Christina, der blev
 Erling Skakkes Hustru, og døde 1135. Paa dette
 Egtteskab grundede Erling sin Søn Magni Ret
 til det norske Herredom. Om Hagen Kongens
 Søn taler ogsaa Visen. Det vil sige: den unge
 Kong Hakon; thi at han var Enevoldsherre
 og faderløs viser Begivenhederne. Snorro
 omtaler tvende unge Konger af dette Navn: Ha-
 kon Magnus den Godes Søn, som levede elsket
 og rolig, og døde paa Jagt; og Hakon Herda-
 breith (Skulderbred) Sigurds Søn, som efter et
 kort og uroligt Regimente faldt med sine trofaste
 Mænd i et Slag mod Erling Skakke. Blandt
 disse Mænd var en Uffel, eller Uxel fra Føhrland,

en tro Hirdmand af Sigurd. Hakons Fader heed Thord Husfrena. Gior man nu denne Arel til Thord Husfrenas Sen, saa kommer en Arel Thordson derudaf. Digteren har fundet denne Fiction overensstemmende med Tid, Omstændigheder og selve Navne. Efter Harald Gille's Tid maa ogsaa Tildragelsen være skeet, da der tales saa meget om den Gille'ske Slægt, hvilke Giller ikke uden langt mere usandsynligt kunne menes at være Gille Laugmands Afkom, han levede i Olaf den Helliges Tid, ikke nær saa berømt en Mand, som Harald Gille. Dennes Slægt udmærkede sig i den korte Tid den levede, tragisk og sig selv tilintetgjørende. Ved at vælge en slig sandsynlig og for Stykkets Lær passende Tidspunkt, kunde man nu vel ikke lade Arel have tient en Keiser Henrik, vel derimod den saksiske Hertug Henrik Løve, en mandhaftig og berømmelig Helt. Istedet altsaa for det formodentlig opdigtede Overfald i Bisen fra Opland, benyttedes det historiske og vigtigere

af Erling; og saaledes lagdes da uden Tvang Mel-
pomenes og Alfos Hænder i hinanden, hvorved det
Hele faar en fastere og værdigere Grund. Da
Eisten eller Augustinus blev Hakon utro og flyg-
tede til Bergen, for at understøtte hans Fiende,
er det ikke usandsynligt at Hakon har sat
en Anden i hans Sted i dette Mellemrum, hvil-
ken her kaldes Eriand, efter den ædle, med
faae Ord velskildrede Erkedegn i Rømpesisen.
Augustinus byggede den store Throndhieims Dom-
kirke, hvilket kan være skeet i Arels og Valborgs
spæde Barndom; der gives i Tragoedien Vink-
derom, skøndt kun svagt, for ikke at forstyrre det
Ærværdige med en alt for ny Kirke.

Axel og Valborg.

Et Sørgeespil.

"Gud dennem forlade som Aarsag er
Alt de ei sammen man være,
Som have hinanden af Hjertet kjær,
Dg elsker i Tugt og Ære, ..

De Handlende:

Hakon Herdebred, Norges Konge.

Sigurd af Reine, hans Staller.

Uxel Thordson, hans Frænde.

Balborg, Uxels Brud.

Wilhelm, hans Ven.

Erland, Erkebiskop.

Knud, Sortebroder.

Biørn, Gamle,

Endrid hin Unge,

Rolwein og

Flere Kæmper.

En fiendtlig Kæmpe med Felge.

Gotfried, Wilhelms Svend.

Dronning Thora med sine Tjener og Jomfruer

Bjarkebeiner.

Munke.

Handlingen foregaaer i Christ-Kirken i Midaros. Til
begge Sider Begrabelser i Murene midt paa Gulpet Harald
Gilles Liigsteen. I Forgrunden tvende mægtige Kirkepiller,
som understøtte Hvalbingen, den venstre betegnet, med tre
Kors; den høire viser Tegnet **X** omkrandsat af Forgiel-
migei. Dybt i Baggrunden Høialteret, hvorfra Hovedgan-
gen gaaer ned mellem Stolestader paa begge Sider til Pil-
lerne i Forgrunden. Over Altartablen staar et gyldent
Skrin, der oplyses af de brogede Ruder i Choret, hvorigien-
nem Golen skinner. I Midten af Gangen en Lyselkrone.

Tiden er 1162.

Første Akt.

Axel. Wilhelm.

Wilhelm.

Her er da den berømte Throndhieims Kirke,
Hvis Rye har bredet sig til selve Rom. —

Axel.

Har Rygtet pralet?

Wilhelm.

Nei!

Axel.

O! hvilket Tempel!

Wilhelm.

Et høit udhulet hvælvet Dobresfield!

Axel.

Ærværdig Rolighed har her sit Sæde
Dg gyder Fromhed i det stille Sind.

Wilhelm.

Et prægtigt Syn, naar miot man staer i Gangen
Dg skuer op til Altret.

Axel.

Messen holdes

I Choret, hør! den fjerne Morgensang
Runger i Kirkens trinde Hvælvinger.

Wilhelm.

Hvor dunkelt for en Sommermorgen! Norden
Er dunkel.

Axel.

Dunkel som det Hellige!

De gule Voplys brede svage Straaler
Fra Messingkronen hen i Kirkens Gange.
Saa glimter Haaret i et sorgfuldt Hierte.
O! hvilket Syn! Den unge Morgenrøde
Gløder igiennem Farverne paa Vinduet
I Østen. Hil dig! hil dig, skønne Sol!
Du vækker alle mine Barndoms Minder.

Wilhelm.

Og hvad betyder hist den gyldne Kiste
Der over Alteret?

Axel.

Sankt Olafs Skrin.

Wilhelm.

Ha! det er Olafs Skrin!

Axel.

Der glemmes fromt

De hellige Levninger af Nordens Helgen.

Wilhelm.

Og klippes end hans Skæg og Negler stundom
Af Kongerne?

Axel.

Nei; Harald Haarderaade

Fandt det uværdigt at forstyrre Liget

I sin heitidelige No; han fasted'

I Havet Skrinets Nøgler, og fra den Tid

Hviler det ædle Støv i stille Fred.

Wilhelm (betragter Pillerne).

Herlige Støtter ved St. Innocenz!

De har en stærkere Rygrad, bredre Skuldre

Dog skyldig brændte til min skønne Frænke,
 Jeg bad, og som jeg bad, da aabnedes
 Hift Klosterdøren, hvorigiennem ellers
 De fromme Nonner komme hid til Messen;
 Det undredes mig, at de kom saa aarle —
 Men af! det var kun Een, en Uindviet,
 Hvis Skønhed Eløiet endnu grusomt ei
 Bedækte. — Tæt det sorte Klædebon
 Sig vandt om hendes smekkne Midje; blegt
 Som Silke, faldt de silkebløde Lokker
 I Fletninger om Skuldrene. Hun saae
 Mig ei, hun knælte her for Graven, Vilhelm!
 Her for sin Moders Grav hun hæved fromt
 De trinde Arme, liliehvide Hænder.
 Hun bad som jeg: "O Himmel sluk min Elskov!
 O Moder! styrk din Datter i sin Dyd!"
 Da glemte jeg Et. Slaf, alle Helgen,
 Og Himlen selv; thi Himlen aabenbared
 Sig for mig i min Balberg. — Aldrig var
 Tilstaelsen end kommen mig paa Læben,
 Fra den Tid virkelig jeg elskte hende.
 Fra Barnebeet kaldtes vi vel Ægtefolk;
 Det var i Spøg, fordi den søde Møe,

Som Blut alt var mit Hierte dyrebar,
 Jeg nærmed mig, igiennemglødet af
 Det stærkeste, det elskovsfulde Mod.
 Nu syntes alle Farer mig forsvinde;
 Urel var Walborg kær, som Walborg Urel.
 Jeg skued med Foragt hver uffel Gjordom,
 Der lig en Diævel vilde trodse Himlen
 Og Englen i sin Fryd. — Min Skiæbne laae
 Mig som en saaret Lindorm for min Fod.
 Jeg stod paa den kæk som St. Michael,
 Og stødte Spydet i Uhyrets Ryg,
 Mens mine Følelser med stærke Vinger
 Sig løfted imed Himlen. Saadan treen jeg
 For Walborg; med min venstre Haand omslyngte
 Jeg hendes skønne Legem, med den høire
 Drog jeg mit Sværd, og svor ved alle Helgen:
 Walborg skal vorde Urel Thordsons Brud
 Paa Jorden eller hist i Himlen.

Wilhelm.

Amen!

Min brave Broder!

Axel.

Af, da skælved Valborg:

"Axel, hvad sværger Du! Er ei vor Elskov
Mod Religionen og mod Sæderne?

Er vi ei Slægtninge? Forbyder Kirken
Ei fligt et Ægteskab? Bad vore Mødre
Indstændigt os paa Gøttessengen ei,

At tvinge denne Flamme? Spaaede de

Ds idel Kummer ei og Undergang,

I fald vi handlede mod deres Raad?

See vore Mødre paa Ligstenene!

De bøie deres Hoveder, de græde

Af inderlig Medlidenhed, for os,

For deres Børns grusomme Skæbne!" Wilhelm!

Da skær jeg vore Træk i Pillen der,

Dg svor igien: Jeg kommer hjem med Orlov

Fra Paven, eller aldrig, aldrig mere.

Wilhelm.

Hvor lykkeligt at stande ved sit Maal!

Begavet nu med alt, hvad forhen mangled.

Kom lad os eftersee dit Navnetræk!

Uxel.

Sa! det skal være mig mit første Barsel!

(Han gaar hen mod Pilsen, og opdager Blomster-
trandsen).

O Wilhelm! Wilhelm! Walborg er mig tro;

Himlen er ei saa blaa som disse Blomster.

(Han omfavner sin Ven),

W i l h e l m.

Lyksalige! som elsker, og som elskes!

Uxel.

Staldbroder! hav Taalmodighed med Uxel!

Lad ei hans Blødhed trætte Dig. Snart er

Han lykkelig, da skal han dele Livet

Smellem Walborg og sin Broder Wilhelm.

Du fulgte mig til Norge for at kiende

Den nordiske Natur. Alt skalst du skue.

Men Kiærligheden, Ven! er ogsaa nordisk.

Den høie Agtelse for Kvinden, Wilhelm!

Har Sydens Ridder lært af Nordens Kæmpe.

Hvis du vil kiende Nordens Aand og Sæder,

Maa du begynde med dens Kiærlighed.

W i l h e l m.

Elf Du, min Ven! sværn, og vær lykkelig!

Du faaer dig en ærlig Tydsker til

Din Ven, og du skal altid finde sand
Deeltagelse ved dette Bryst.

Axel.

Det veed jeg.

Da Odins Ekare deelte sig i tvende
Mægtige Broderarme, blev dog Roden
Af Sproget og vort Sindelags Natur
Udeelt; og derfor bør det sig bestandig
At Gothen og Germanen elske sig.

Wilhelm.

Du viste dig i Henrik Loves Tog
Gaa dicerv en Ridder, som en trofast Veiler
Her ved de vakte Minder af din Elskov
Jeg lader dig nu med din Kiærlighed,
Og iler hen til Skibet for at bringe
Vort Folk Bæstebud og Bud.

Axel.

Jeg skulde selv —

Wilhelm.

Ei! du est undskyldt, lad du mig kun raade.
Tak for du viste mig den skionne Kirke.

Villegrimsgaaben har ieg ladet lægge
 I Stolestadet hist ved Vandringsstaven,
 Hvormed du første Gang vil see din Valborg.
 Jeg overlader dig til denne Glæde;
 Paa Skibet kanst du atter finde mig.

Ar el.

Jeg bringer dig i Kongens Hal, saasnart —

Wilhelm.

Først ønsker jeg at hilse Bispen; dog
 Det haster ei, men Kiærligheden haster.

(Han gaar).

Ar el.

Du tappre Wilhelm! Redelige Tydsker!
 Udkaarne Ven, trofaste Baabenbroder! —
 Hvor lifligt straaler Solen Munterhed
 Ind i mit Hierte, som i Kirkens Hvælving.
 Men hvilken dunkel Skygge, sort og skummel,
 Sniger sig langsomt hid, for at formørke
 Den lyse Gryd? Ha, Sortebroder Knud!
 Jeg kiender ham, det samme lumste Træk
 Ved Diet og det samme fladste Smil
 Paa Læben, som for fem Aar siden. — Kunde

Jeg undgaae ham! men han har seet mig alt;
 Hvis her han dvæler, medens Valborg kommer!
 Ulykkesfugl! du skal den første være,
 Som her mig møder? Et usaligt Bærsel! —

K n u d (kommer)

Ei hellige Guds Kors! hvad! seer jeg ret?
 Hvad? Urel Thordson? Urel her i Landet?
 Bedrage mine Dine mig?

Urel.

Tert Die

Ser klart og sundt, min fromme Fader! Urel
 Er her. Guds Fred! hvor gaaer det, Broder Knud?

K n u d.

Gud takke dig for denne gode Hilsning!
 Hvordan det gaaer? Det Gamle! Præstegang!
 Fra Klosteret til Kirken, og fra Kirken
 Til Klosteret, og endelig derfra
 Et Skridt til Graven; det er Munkelivet.
 Men sig mig, kære Søn! hvor gaaer det dig?
 Ei, ei! hvor du est bleven før og stærk!
 Hvor har du færdeðes? Hvad har du øvet?
 En vakker Kæmpe lever meer eet Aar

End alle Munkes deres Levedage.

Hvordan forstaaer jeg her Tilbagekomsten?

(Han betragter Axel opmærksom).

Axel.

Kan det forundre Eder, at en Nordmand
Tilbagevender til sit Fædreland?

Rn u d.

Jeg veed, hvorfor du drog af Landet ud;

Ik! alle Kirkens Brødre maatte rose

Saa fromt et Forsæt hos saa ung en Svend;

Du vilde ved Fraværelse betvinge

Din syndefulde Brynde til skion Valkborg.

Nu, det var smukt gjort; det var velgjort! godt gjort!

Men nu Tilbagereisen, kære Søn?

Dog fem Mars Tid er gaaet, det er sandt!

I fem Mars Tid kan glemmes meget, veed jeg;

Og i Italien er skionne Qvinder,

Trinde som Lilier, blussende som Roser,

Blide som Duer, fyrige som Ild.

Da glemmes Nordens blege Skønhed snart.

Ei sandt, min Søn?

Axel.

Det kan vel hændes, Fader!

R n u d.

Ja, ja! saa er det hændt sig, kan jeg tænke;
 Og det er vel! det var en blodig Synd
 Dit unge Hierte dengang stod i Fare
 For at begaae.

A r e l.

Hvor lider Valborg?

R n u d.

Som det nu gaar de unge Møer; nu hun
 Er bleven from, klog, smuk —

A r e l.

Det var hun alt,

Da jeg drog bort.

R n u d.

Ja, ja! hun tegned brav,
 Hun tegned brav!

A r e l.

Saa er hun mere deilig?

R n u d.

Derom kan jeg ei domme, kære Søn!
 En Munk forstaaer sig ei paa jordisk Skønhed,
 Han seer kun paa den Himmelske.

Axel.

Er Valborg

Endnu i Klostret?

Rnub.

Undertiden, ja!

Dog oftere er hun hos Kongens Moder
Paa Kongens Gaard. Snart bliver hun der vel stedsse.

Axel.

Hvorledes det?

Rnub.

Hun kaldes Axels Brud

Endnu for Spøg af Byens Piger; men
Vi vide vel, at Konning Hakon snart
Vil dele Norges Krone med skøn Valborg.

Axel.

Hvad? Hakon?

Rnub.

Nu, han elsker Jomfrue Valborg
Med al sit Hiertes Hæftighed!

Axel.

Og Valborg?

R n u d.

Hun — ham igien.

A r e l.

Der løgst du, Broder' Rnub!

R n u d.

Ei, ei! min unge Ven! jeg troede sikkert,
Du havde fromt bekæmpet dine Synder.

A r e l.

Hun elsker Hakon ei, hun hader ham.

R n u d.

Christ frie os! hade Kongen!

A r e l.

Har han beilet

Om hendes Troe?

R n u d.

Alt længst; og Valborgs Frøender
Gav Kongen alle Ja.

A r e l.

Men Valborg, Munk!

Men Valborg gav ham Nei.

K n u d.

Hun er optugtet

I Erbarhed og Christendom; hun veed,
At Endighed er Kvindens Hovedsmykke.

A r e l.

Nei, Munk! ved alle Himlens Stierner! Valborg
Ægter ei Hakon, hun er Arels Brud.

K n u d.

Du troer at giennemdrive denne store
Forargelse?

A r e l.

Retmæssigt skal hun vorde
Min Brud, for Gud, som for mit Hierte.

K n u d.

Arel!

Hvorledes? —

A r e l.

Derom taler jeg med Kongen,
Og skylder Eder intet Regnskab. Valborg
Er min, trods alle Dæmle, alle Munke.

(han gaaer).

K n u d.

En vigtig Nyhed! Ønskelig for mig!
 Det blir en Kirkesag. Vor Erkebisp
 Vil neppe blande sig i dette Væsen;
 Han har jo engang været selv forelsket,
 Den gamle Taa'e. Altsaa — Broder Knud! —
 Axel afstaaer ei Valborg med det Gode;
 I Elskovsheden har han atter glemt — —
 Jeg iler hen at aabenbare Kongen
 Den hele Sag. Erland er syg og gammel!
 Snart maa der tænkes paa en anden Biskop!
 En vigtig Post, især i disse Tider;
 Normannakonung trænger til en Mand
 Med Kraft og Klogskab, der ved sin Jdræt
 Har viist Hengivenhed. — Mod! Broder Knud!
 Her byder sig en Leilighed, som kaldet!
 Hvormed belønner heit nok Elskeren
 Den Mand, som skaffer ham sin Elskerinde?
 En vigtig Nyhed! ønskelig for mig!
 (Han gaaer).

A x e l.

(Kommer tilbage i en Pilgrimskappe befæstet med Mus-
 lingskæller, han har en hvid Stav, en bred Hat og
 et graat Skæg i sin Haand).

Alt borte? Vel! Til du kun hen at bringe

Hakon det siældne Bud; jeg kommer selv. —
 Han elsker hende! Hakon elsker Balborg! —
 Men Balborg elsker mig. Og hvoraf veedst du,
 Og hvoraf veedst du, at hun elsker dig?
 Hakon er Konge, Balborg er en Møe,
 Og Qvindens Lod er Svaghed. Skam dig, Axel!
 Vor Synden tvivle om en Engels Dyd?
 Men Pigen elsker Glimmer! — Axel! Axel!
 Da her for Gud hun knælte med sit Hierte
 Af hellig Elskov fuldt, stod Jordens Glimmer
 Da ogsaa dengang i den Kænes Blik? —
 Af Tiden matter Alt! den sloifer selv
 Hist Pyramiderne paa Nilens Sletter,
 Hvor meget meer. — O Kierlighed! du est
 Ei en uskyldig dydig Drift; du vækker
 Mistillid, Had og Frygt i Mandens Hierte! —
 Fem Aar! Jeg har forandret mig i den Tid;
 Jeg har ei tabt derved; er vorden Helt!
 Mit Blik er mere roligt, mere skarpt,
 Min Hage skiules tæt af dunkle Duun;
 Mit Sværd har ikke rustet i sin Bælg
 Smidlertid; den store Henrik Love
 Udmærkte mig; for hans Skyld bærer jeg

Mangt sammenkrumpet Ar paa Bryst og Skulder;
 Var jeg elskværdig før i Balborgs Dine,
 Da maa jeg mere vorde det som Mand;
 Hvad elsker Kvinden meer end kraftig Manddom?

(Hans Dæ falder paa Krandsen).

O hulde Blomster! som en lysegrøn
 Maidag, omhyælvbet af det Himmelblaa
 Mildner I Sorgen i mit Hierte. — Thora
 Kommer fra Messen alt med sine Møer.
 Til Sagen, som en selverhaaret Gubbe
 Jeg speide vil min Skiæbne. Er hun utro,
 Da bort saa hastig, som jeg kom; da lynsnar
 I Henrik Løves Hær tilbage; brat jeg finder =
 = Der min Død for Venden's Dre.
 Og fanges jeg, og offerer Hedningen
 Mig hen for Radegast, for Schvantevit
 For Provo eller for den grumme Siva —
 Hvad er det meer? Jeg faldt et Offer alt
 Her for en christen mere grum Gudinde.

(Han gaaer affides. Dronningen gaaer igiennem Stien
 med sine Fruer og Jomfruer).

Walborg

(Kommer i det sidste Par; hun standser i Forgrunden af
Gluepladsen og siger til sin Følgesøster:)

Gå du foran, Evanhvide! at jeg ene
Kan gjøre Bønnen efter daglig Etik
Her ved min Faders og min Moders Grav;
Jeg følger efter!

(Dronningens Følge gaar bort. Walborg knæler ved sine
Forældres Grav).

Axel.

(Som fuldkommen forklædt er kommen tilbage, og knæler i
en Afstand).

Himmel! det er Walborg!
Jeg kender hende neppe. Hvilken Bært!
En fylbig Rose, hvad kun for var Knup.
Hvad er hun bleven deilig! Hendes Ansigt
Er kun det samme. Men de røde Roser
Er bleget hen til hvide Bemøds Lilier.
Held mig! Jeg vilde gys, hvis hun blussed
I freidig Munterhed.

Walborg.

(Staar op og seer omkring).

Jeg er allene.
Hist knæler kun en gammel Pilgrim.

Hun gaar hen for Pilsen med Nabnetrækket; tager den
forrige Krands af, og hænger en frisk isteden).

Teg hilser dig, min Kiærlighed! god Morgen!

Uxel.

O Himmel!

Walborg (betragter Uxel).

Hvor han beder fromt den Gamle!

Uxel.

Tak, høie Fader, for din Miskundhed!

Walborg.

Hvor salig er hans Fryd, den sølvgraa Gubbe!
Han har tilbagelagt en hellig Reise;
Lettet sit Hierte for en tung Bekymring;
Nu staaer han reen, uskyldig ved sin Grav;
Den aabner sig, som Tavnen af en Ven:
O gode Gud! hvor sælsomt gaaer det dog
Paa denne Jord; tit nyder Alderdommen
En barnlig Ungdomsløst, imens den Unge
Maae tæres hen af-glædeløse Sorger.

(Hun gaar ham imøde i det han reiser sig).

Held dig og Sæl, min fromme Vandringsmand!

Axel.

Jeg takker Eder skønne Somsfrue Balborg!

Balborg.

Du kender mig?

Axel.

Jeg gik til Midaros,

Deels for at knæle ved St. Olafs Skrin,

Deels for at bringe Eder Brev og Hilsen

Fra Tydskland, hvorigiennem Veien faldt.

Jeg har alt hilset Helfrid, Eders Frænke

Paa Immersborg, hun spaaede mig en god

Modtagelse, for dette gode Budskab.

Balborg.

Mig kender ingen i den vide Verden;

Kun Helfrid er min troe Veninde; men

Du kommer langveis fra; hvad kanst du bringe?

Axel.

Erue Helfrid har — en Broder.

Balborg (redmer).

Axel Thordson?

Urel (affides).

O søde Lilier! I forvandle Eder
Til Roser atter! (heir) Rigtig, Urel Thordson.
En ærlig Kæmpe, kun lidt kummerfuld.
I Særen traf jeg ham i Henriks Leir,
Og neppe hørte han jeg drog til Nørrig,
Saa flydde han mig dette Brev og bad
Mig bringe det i Eders egne Hænder.

Walborg.

(Kaster et frøgt som Sideblik hen i Kirken; da hun finder
sig ene med Gubben, rækker hun efter Brevet og siger)

Min Gubbe! du har bragt + kjærkomment Budskab.

Urel.

Har jeg? nu Gud velsigne Eder derfor.

Walborg.

Du tager Deel i Urel Thordsons Skæbne?

Urel.

Og i skien Walborgs med. Læs Eders Brev!

Balborg

(bryder Brevet og læser :)

Ung Arel lader Brev udgaae,
 Balborg, du søde Qvinde!
 Christ give, det dig finde maae
 Min Brud, min Elskerinde!

En Ring jeg tager af min Haand,
 Du den paa Fingren sætte.
 Jeg elsker dig med trofast Aand,
 Og kan dig ei forgiette.

Kom vel i Hu, min unge Brud!
 At jeg dig saa mon fæste,
 Skiondt Arel drog saa vide ud,
 For fremmed Folk at giæste.

Han tiener i Herr Henriks Hær;
 Forgylt er hver hans Espore,
 Fra Velskland er hans gode Sværd
 Og ridderlig hans Fore.

Men ak! han sover ei sødelig,
 Som sig mon Kæmpen sømme;
 Hver Nat han har ei Ro hos sig,
 Alt for de stærke Drømme.

O vær mig tro, min Fæstemø!
 Vei fra mig ei din Villie!
 Jeg sviger ei paa Verdens De
 Valborg, min hulde Lillie!

Og Lykken vexler ofte om;
 Det kan sig vel saa hænde,
 At Urel bringer Bud fra Rom,
 Ricert for sin søde Frænde.

Maaskee han for dit Udsyn staaer,
 Naar mindst du troer hans Komme.
 Farvel nu Valborg! hulde Maard!
 Rose for alle Blomme!

(Valborg stirrer bemodig paa Brevet og gientager lang-
 somt og forsagt :)

Maaskee han for dit Udsyn staaer,
 Naar mindst du troer hans Komme!

(Hun slaaer Øinene op, og bliver i det samme Axel bace
som har afkastet Forklædningen).

O Himmel!

Axel (styrter i hendes Arme).

Her er han, Walborg! hulde Maard!

Rose for alle Blomme!

W a l b o r g.

Axel!

Axel.

Walborg!

W a l b o r g.

O min Gud!

Er det dig selv?

Axel.

Nei, det er ikke Axel.

Axel var en bedrøvet sorgfuld Svend;

Dg, elskte Walborg! du omfavner her

Den lykkeligste Helt i dine Arme.

W a l b o r g.

Min Axel! er det muligt?

A x e l.

Elſkte Pige!

Altting er muligt for et trofast Hierte.
 Altting er lykkes des din Pilgrim.
 Han ſtander ved ſit Maal, ei ved ſin Grav;
 Og takker Himlen for dens Miſkundhed.
 Jeg ſvor en Eed, at ej jeg kom tilbage,
 For Kirken havde killiget vor Elſkov;
 See, her er Orlov fra den hellige Fader;
 Nu kan vi elſke, elſke uden Synd.
 Jeg bærer Pergamentet i et Dmſlag
 Af Silke paa mit blotte Bryst. See Valborg!
 Det gule Pergament! Et Himmelsbrev!
 See! ſeer du: Hadrianus Episcopus
 Servus servorum Dei. — Ak! det er
 I Romersproget, det er ſandt; men Brevet
 Tillader dig at elſke mig, min Valborg!
 Den gode Olding ſvor mig det. Og nu
 Sværg mig, mit Hiertes Allerkiæreſte!
 Her paa den brede Liigſteen, ſom bedækker
 Vor Stammefaders Harald Gilleſ Stov,
 At end i Dag du vil for Altret træde
 Med Axel, ſom din Fæſtemand.

Balborg.

Min Arel!

Veedst du at Kongen —

Arel.

Alting, veed jeg, alting;

Han elsker dig! — Og Du?

Balborg.

Jeg elsker Arel.

Arel.

O søde himmelske Betsalenhed!

Endnu engang! Siig det endnu engang

Du hulde Lielvand! jeg hørte ej

Hvad førstegang din Purpurlæbe talte!

Balborg.

Jeg elsker Arel!

Arel.

Har I hørt det, Mure?

I høie Hvælvinger? I hellige Altare?

Hun elsker Arel! Nu saa skal da ogsaa

Kun Døden skille dig fra Arel. Kom!
 Kom, lad mig sætte Ringen paa din Finger.

(han tager den)

Den falbt!

Balborg.

O Gud!

Arel.

Den trilled' i en Revne.

Balborg.

Den trilled' ned i Harald Gilles Grav.

Arel.

Jeg lader smedde andreti til hver
 Af dine runde Alabasterfingre.
 Med Perler skalst du flette dine Haar;
 Silke, med Roser og med Lilier sat,
 Skal svolme fring dit Bryst; din spæde Tod
 Skal sluttet ind af sølverspændte Skoe;
 Af din Skarlagens Raabe skal den liden
 Smaadrenge strunk hære Slæbet, naar du vandrer
 Fra Arels Gaard til Kirken, som hans Hustru.
 Heel mangen Klump af Wendernes' Skurdguder

Faldt i din Kæmpes Lod; du varst hans Skioldmøe;
 Granvorne Valborg!

Valborg.

Elffelige Svend!

Hvor har du ogsaa stærkt forandret dig.
 Dit Hierte kun, din Elskov er den samme.
 Jeg skuer neppe meer den skjælmste Kloft
 I Hagen her, for lutter sorte Kruser.
 Barbar! som du est vorden! Valborg elffte
 En hvid glathaget Ungersvend; nu favner
 Hun her en solbrændt, skæggehaget Wildmand.

Axel.

Og til Beviis paa, at du frygter ei
 Den barste Wildmand med det sorte Skæg,
 Saa tryk din glatte, silkebløde Hage
 Mod disse dunkle Duun, i det du trykker
 Det første Indsegl af din Kiærlighed
 Paa Axels Læber med din Mund.

(Han kysser hende).

Valborg.

Min Axel!

Urel.

Min Valkborg! — Saa! — nu træder jeg for Hakor,
 Nu har jeg druffet Mod og Driftighed.
 Jeg frygter ei; han skal ei røve mig
 Min Brud; han kan det heller ei; han er
 En nordisk Drot og kan ei være nedrig;
 Det er min Pligt, ei at formode det.
 Farvel. O Hulde! hvor det koster Urel
 At rive sig fra dig min Elskerinde!
 Men det maa være. Snart forenes vi
 Saa huldt og fast som vore Navnetræk.
 See søde Pige, hvad er dette A?
 Et omvent V. Og hvad er dette V?
 Et omvendt A! Saa gaaer det vore Hjerter.
 Vi er een Siæl i tvende Parter adskilt,
 Hvis hele Stræben er at eenes atter.
 Christ signe Dig! Smyk dig som Brud! du finder
 Din Urel her igien som Brudgom.

(Han gaaer).

Valborg.

Urel! —

Hvor han er vorden mandig tillidsfuld,
 Hans Blik udstrømmer Munterhed og Trøst.

Hvi gikst du bort, og lodst din Valborg ene
 Tilbage mellem Gravene, min Arel?
 Nu falder atter ængstligt hendes Blik
 Paa hendes ~~for~~ Moders blege Billed hist.
 Hun græder fort, bedrøvet; ak som om
 Hun vilde sige: "Ulyksalige!
 I fryder Eder i et stakket Haab,
 En grusom Skiæbne har opreist sin Muur
 Af Jern imellem Eders Hierter. Først
 I Graven — „ Gud! I Graven faldt hans Ring;
 I Haralds Grav! — — Han stander i sin Rustning
 Den døde Konge, barsk og trudselsfuld;
 Med Haand paa Sværd, med vredtindtrukne Bryn;
 Vor Stammefader. — Ak fortørnes ei!
 Min Arel bringer Paven's Orlov hjem.
 Vort Egtekab er ingen Brøde længer. — —
 Men ak! han truer ubevæget fort;
 Som om han vilde sige: "Intet Brev
 Kan svække Blodets Magt; ei nogen Bulle
 Gjør Indgreb i Naturens hellige Orden..
 Og Arels Ring — o alle gode Helgen!
 Den trilled' i vor Stammefaders Grav.

U n d e n A f t.

Kong Hakon. Sigurd af Reine.

Sigurd.

Hil og lyksalig dig, min Herre Hakon!
 Jeg mærker man maae gaae til Kirke nu,
 Naar man vil være sikker paa at træffe
 Normannafekning.

Hakon.

Bringer du os Budskab?
 Har du indhentet Nys om Erling, Sigurd?

Sigurd.

Et Ridsmandsskib er løbet ind i Fiorden,
 Har sneget sig ved Nattetide bort

Fra Bergens Bye; det bringer ilde Nyhed:
 Ung Magnus kaares rundt i søndre Norge.
 Erling haandterer slemt i Bergen. Dræbt
 Er Arne Brigdestal, din Syffelmand;
 Ingebiorn Spil, Landshøddingen disligest.
 Hver Kjøbmands snekke holdes fast i Bergen,
 For ei at bringe Bud til Midaros
 Din Erling. Skakkes Rustning. Hændelsen
 Har vi at takke for den sidste Tidend.

Hakon.

Den Nidding ønsker sig den samme Hilsning
 Som Inge fik paa Bekesuden.

Sigurd.

Herre!

Klog Mand foragter ei sin stærke Fjende.
 Ei altid hjælper Lykketræf, som sidst, da
 Din Piiil paa Isen traf Gregorius Dagsen.
 Erling er ingen Niding, som Kong Inge,
 Den skrante Bissenfod; fra Barnsbeen har
 Han lært at taale Jern. I Miorfæsund
 Formaaede selv Blaamandens Drekug
 Ham ei at fælde; da med Ragnvald Jarl

Han drog til Særkland og paa Veien æntred
 Den stolte Dromund. Endnu bærer han
 Paa Skraa sit Hoved efter dette Hug —
 Og kaldes Erling Skakke.

Hakon.

Vi vil prøve
 At hugge til ham fra den anden Side,
 Saa tænker jeg det gaaer.

Sigurd.

Det give Gud!

Men Konge! Taal en Gubbes Driftighed.
 Hvad gjør du mellem Gravene? Hvi sukker
 Du som en skranten Kvinde? Hvorfor bleges
 Din brune Kind? Hvi glødt dine Dine
 Sygt som den Druknes? Hakon! Kan en Møe
 Tvinge din Sundhed og din Dygtighed?
 See; Landet trænger til en ærlig Herre;
 En Drot, som eener Haarderaades Kraft
 Med Magni Wiisdom. Du besidder nu
 Den norske Throne, Rigets Arvinger
 Er faldne; Ketten hæver dig dit Spiir,
 Som Harald Gille's sidste Sønnesøn.
 Nu reiser sig en anden Slægt, for atter

At spille Landets Blod ved indre Krige.
 See Hakon! Norges Haab staaer kun til dig.
 I Danmark har alt Valdemar beviist,
 Hvor snart en Helt kan vende Splid til Orden.

H a k o n.

Du giver mig Exempel af min Fiende?

S i g u r d.

Lign ham i Vren, viig ham i hans Feil.
 Sværm længer ei imellem disse Mure,
 De stolte Tegn af Augustini Hovmod.
 Nu bygger han i Bergen andre Mure
 Imod din Magt til Erling Skakkes Tard.

H a k o n.

Vær rolig, Sigurd! Snart, snart har min Længsel
 Fundet sin Gienstand.

S i g u r d.

Nu saa skynd dig da.

Men gjør det fort og godt. Stil dine Længsler;
 Ryst Ungersvenden, Elskeren af Ermet,
 Og mød som Helt og Drot for dine Kæmper.

Hakon.

Som Helte vil vi møde Erling Skakke.

Sigurd.

Det er paa Tiden, at du tænker derpaa;
Hvad sikker dig for Erlings Overfald?
Saml dine Skibe, lad der blæses Hærblæst
Endnu idag! Lad høit Krigspiben fløite!
Kast Brynien over hviden Hals, og viis
Dig vaabendixærv og færdig at undfange
Oprørerne.

Hakon.

Vel, vel, imorgen, Sigurd!
Imorgen! Kun idag er det umuligt.

Sigurd.

Imorgen er det kanskee meer umuligt.
Hvis Erling overfalder os i Nat.
Glem ei —

Hakon.

Glem heller ei Verbdigheden.

Sigurd.

Kun af enfoldig Trostøb har jeg talt.
Det frænker mig, at Erlings Rygter troes,

Forði tilfældigt Uheld styrker dem.

Det er et Folkesagn, at Harald Gille
 Besteeg ved et Bedrag den norske Throne,
 Og at til Straf for det, og for den Grumhed,
 Han viste Magnus Blinde, Biskop Reinald,
 Det gaaer saa ilde med hans Afkom nu;
 At der er intet Held og ingen Triksel
 Med al den gilske Slægt i hvad den virker.
 Saa taler Folket og det krænker mig.

Hakon.

Sligt Eventyr bør krænke gammel Lvinde,
 Ei gammel Helt.

Sigurd.

Ærværdighed og Varsel

Er i et Folkesagn.

Hakon.

Og Døvertroe. —

Jeg skuer Broder Anud.

Sigurd.

I ham er Bantroe

Uden Ærværdighed; den lumiske Hykler. —

Jeg har en Vækkelighed for dette sorte

Langsomme Sneglehuus. Kom Hakon, følg mig
Lad Sneglen krybe.

Hakon.

Sigurd, tael med meer
Urbødighed om Kongens Skriftefader.

Sigurd.

Din Skriftefader? Nu i Herrens Navn!

Hakon.

Jeg har en vigtig Sag at handle med ham.

Sigurd.

Gud naade da din Sag. Farvel! Jeg pleier
Just ellers ei, at drives let paa Flugt;
Men for den sorte Kutté er jeg Niding.

(Han gaar).

Hakon

Utaalelig med samt sin Urlighed,
Med samt sin Kraft, En evig Tugtemester.
Hvor kildrer det dog den Forsængelige
At revse, rette, hvor han seer en Higen
Hos andre, som han selv ei har. Du finder
Din Fryd i Kampen kun; derfor skal Hakon

Kun ogsaa finde Fryd i den. Din Alder
 Har slukt al Elskovs Ild, derfor skal Hakon
 Nu ogsaa døde Flammen i sit Hierte.
 Hvor viist! Den frosne Winter med sin Sne
 Bebreider Vaaren at den staaer i Blomster.
 Nei, elske vil jeg, elske med mit Hiertes
 Ungdommelige Fylde. See saa du
 Mit Kongedom i Nidaros, i Bergen,
 I Wigen, hvor du vilst; jeg skuer det
 I Walborgs Hierte; det skal ingen Erling
 Berove mig, naar først min Kiærlighed
 Har huldt erhvervet mig min skønne Throne.

(Til Munken, som holder sig i en ærbedig Afstand).

Kom, Broder Knud! Kom nærmere. Den Gamle
 Er borte.

K n u d.

Jeg forbaustes ved at see ham
 I Kirken her; den allerførste Gang
 I tyve Aar!

H a k o n.

Tael, har du fundet Walborg?
 Har ved forstandig Tale du forsøgt —

Knud.

Forsøgt? Al! Ederes Naade! ellers kan
Forstandig Tale vel udrette meget;
Men her er Talen spildt; saa meget meer —

Hakon.

Hvad nu?

Knud.

J kiender jo de gamle Griller,
Den uforglemmelige Kiærlighed!

Hakon.

Dg kanst du ei afmale den saa styg
Engang med alle Helveds røde Farver,
At hun afstrækkes? Kanst du ei beduden
Med al Sandsynlighed bevise hende,
At sliq en Elsker, som saalænge tier
Maa enten være troløs eller død?

Knud.

Det er en egen Sag at disputere
Med Dwindfolk, Herre! Synderlig, naar hæftigt
De elske. De antager ingen Grunde,

Den Elſkte er dem altid nær, om ſelv
 Han tiende mellem Børingerne hos
 Nyrjalax i Grækland; —

Hakon.

Grumme Skiebne!

Rnub.

Hvormeget meer naar pludſelig han ſtaaer
 I Nidaros.

Hakon.

Hvad ſiger du?

Rnub.

Jeg ſiger:

Hvormeget meer, naar pludſelig han ſtaaer
 I Nidaros.

Hakon.

I Nidaros?

Rnub.

Saa kaldte

Jo Olaf Tryggveſon, Jer Stammefader
 For gode Bye.

Hakon.

Ha Munk!

Rnub.

Tilgiv, min Herre!

Jeg meente vist, man havde sagt Jer alt
At Axel Thordson kommen var tilbage.

Hakon.

Tilbage?

Rnub.

Å! J veed det ei? Tilgiv da
At jeg uskyldig melder Eder først
Et uvelkomment Budskab.

Hakon.

Axel her?

Rnub.

Han søger Eder overalt, min Herre!

Hakon.

Har alle Magter sig da sammensvoret?
Axel er her! Og har han samme Tanker
Om Valborg?

R n u d.

Tænker, Eders Naabe? Ak!

Naar tænker Elskeren? han brænder som
Et Hekla efter hendes Favnetag.

H a k o n.

Nu vi vil see, hvo af os To, der vinder
I dette Skakspil!

R n u d.

Eders Naabe vogte

Rongen for Løberen! Med Rolighed
Kan Spillet vindes, Dronningen bevares.
Tillader I mig her at tale frit?

H a k o n.

Tael!

R n u d.

Axel er en Dremmer nu, som altid.
En tidlang har han sværmet om i Tydskland
Og vovet eet og andet Lykkespil
Paa Henrik Loves Tog; den tydske Fyrste
Har med et Ord opmuntret Svendens Mod;
Nu skulmer han af Selvtillid; nu troer han

At Alt maa lykkes ham. Den gamle Pave,
 Den hellige Hadrianus har omfisket
 Det Timelige med det Evige;
 Nu strider Victor hardt med Alexander
 Om Pavedømmet. Alexander valgtes
 Vel af Conciliet, men Fredrik Rødsfæg
 Beskytter Victor imod Alexander.
 Alting er Kaap og Oprør; Henrik stormer
 I Benden; Fredrik i Italien;
 I Dannemark og Norge høres jo
 Ei i de sidste Tider andet end
 Mord, Udelæggelser og Borgerkrige.
 De stolte Riddere bruge denne Tidspunkt.
 Jo mere Overherrens Vælde synker,
 Desmere stiger enkelt Ridders Magt;
 De mene: Paverne og Fyrsterne
 Har nok at gjøre nu med egne Sager;
 Hver troer at kunne handle som han vil —
 Og dette Dieblig benytter Uxel.

H a k o n.

Saa sandt jeg er en Konge —

K n u d.

Eder's Naade

Har huld't tilstædet mig at tale frit;
 Jeg beder altsaa om et gunstigt Dre
 Til jeg har udtalt. Eder's Naade elsker
 Skion Balborg — hvor naturligt! hun er skion.
 I hader Axel Thordson — hvor naturligt!
 Han er den Lykkelige. Eder's Naade
 Troer dog at vinde Seier — hvor naturligt!
 I er den Mægtige. Saavidt er alting
 Fornuftigt, i sin Orden, og naturligt. —
 Nu gaaer vi videre! Axel er kommen;
 Han beiler om Skion Balborg's Haand; Skion
 Balborg

Er fader- moderløs; som Norges Konge
 Staaer I Skion Balborg nu i Faders Sted.
 Axel maa søge hendes Haand hos Eder;
 En Haand, som I af ovenmeldte gode,
 Naturlige, uroftelige Grunde
 Ei giver ham. Her er endnu ei Talen
 Om noget Spil; Sagen gaaer uanfægtet
 Sin retlige, sin skæve Gang; en Gang,
 Der sikkert falder ud til Kongens Fordiel.

Her har ei Eder's Naade nødig altsaa
 At sætte Drottens Værdighed tilside;
 Ved hidfig Ordstrid, eller noget Sligt.
 Ung Axel kommer som en Undersaat;
 Frembærer Eder i Værbødighed
 Sit Værd. — Udentvivel, da han er kommen
 Til Nidaros, vil han tilkynde Eder
 Sin Tieneste mod Erling Skakke. Nu,
 Sligt Tilbud er ei noget Afslag værd.]
 Nu gaar han videre, begiærer Valborg —
 Det er en Kirkesag! I sender ham
 Til Præsterne. Jeg henter Kirkebogen,
 Beviser Axels Slægtsskab med Skien Valborg;
 Den gamle Erland nødes efter Pligt
 Til at udføre det, som han maa skee
 Af Sindelag er heel uvillig til;
 Kongen har holdt sig rolig i sin Høihed —
 Og dog er Maalet naaet.

Hakon:

Jeg føler dybt
 Forskielligheden af den barske Sigurds
 Umilde Stolthed og dit Venstabsraad,

Min Skriftefader! Ja, saa skal det være.
 Menneskets Hierte stræber til sin Lykke,
 Og griber hvert et Middel, som Naturen
 Har stemplet med sin Lovlighed. Hans Elskov
 Er imod Kirken, imod Sæderne;
 Min er uskyldig, derfor vil og Himlen
 Beskytte den. Gaae, hent mig Kirkebogen!
 Bring mig den ufortøvet, Broder Knud!

(Knud gaar).

Deri har Sigurd Ret; det sømmer sig
 Normannakonning ei at sukke; ei
 At tæres hen af Længster. Hun skal vorde
 Min Dronning, tvungen eller villig. Ha!
 En Mø, er som et Barn: det græder efter
 Hvad Viisdom nægter det, men glemmer snart
 Sin Kummer, takker snart den kloge Leder,
 Som trang det til sin virkelige Lykke. —
 Er Hakon ei en fagervoren Mand?
 Ung, rask og fyrig? Er han Konning ei?
 Ei Konning over Thrønderne? Et Folk
 Saa stolt, at fast man skulde tro: det lod sig
 Beherske kun af Gud i Himlen! Valborg

Skal vorde min. Men seer jeg ret? Ha, Arel!
 Tving dig, min Brede! Svulm ei nu mit Hjerte.

Arel (kommer).
 Hil og lykkelig Hakon Herdebred!

Hakon.
 Velkommen Arel! Man har meldet mig
 Din Ankomst alt.

Arel.
 Man sagde mig, at her
 Jeg vilde træffe dig; og da —

Hakon.
 Velkommen!
 Velkommen Frænde! — Hvad kan vi tilskrive
 Den Lykke her at see dig atter Arel?
 Vi troede alle, du varst vorden flig
 En fornem Ridder hos den tydske Henrik,
 At reent du havde glemt det arme Norrig.

Arel.
 Det er ei Norres eller Dankes Viis
 At glemme deres Fædreland. Normannen
 Kan streife vidt og bredt i fremmed Land;

Han vender sikkert eengang dog tilbage
 Til Fædrelandet, eller ogsaa tager
 Han Fædrelandet bort med sig og stifter
 Et lille Dannemark og Norge, snart
 I England, snart i Frankrig, snart i Belsland:
 Hvor det nu saa kan træffe.

Hakon.

Mangen Helt

Drog ud af Landet paa en Tid, naar Freden
 Ham kjendte hjemme; eller og naar Vandflod,
 Naar Pest og Hunger drev ham fra sin Urne.
 Med dig har det en anden Art, du gikst
 Da dragne Sværd klang blodigt mod hinanden;
 Da der var nok at tage Haand i, for
 En ærlig Kæmpe. Deraf maa man troe
 Du foretrakst et andet, fremmed Rige
 Dit Fædreland.

Arsl.

Mit Fædreland! og hvad
 Er Fædreland, hvad et Broderfolk;
 Naar Kaserie og Herskespyge giærer

I alle Aarer og omspænder Hjertet?
 Hvad er en Undersaats, en Kæmpes Pligt,
 Naar alle Pligter, alle Forhold løses?
 Den er en Niding, som ei ærlig stander
 Sin Konge hi i Modgang som i Medgang
 Med Liv og Blob; men hvad skal Kæmpen gøre,
 Naar fire Konger kives om et Land;
 Alle med lige Ret, og alle Brødre,
 Og alle Tigre, Bødler mod hverandre?
 Min Fader Thord Hnussfrya var din Faders
 Kong Sigurds ærlige, trofaste Mand;
 Han stod med ham, han faldt med ham. Da Eisten
 Fra Skotland kom og tog sig af din Ungdom,
 Og arved Throndelagen efter Sigurd,
 Tiente jeg ham, saalænge til han faldt
 I Inges Hænder, og paa skændig Viis.
 Blev hugget med en Dre Kors paa Ryggen,
 Imens hans blege Læber beed i Græsset.
 Nu var kun Inge Konge. Skulde jeg
 Nu blevet? Svoret Inge Troskab? Troskab
 Din Faders Banemand? Da flygted jeg,
 Med Rædsel uden og med Kummer inden.
 Nu har sig Skæbnen mildnet. Eistens Hær

Har faaret dig, og du har fældet Inge.
 Nu est du Drot med Rette for vort Folk;
 Og jeg er her igien, og byder dig
 Com Thrønder, Kæmper og din nære Frænde
 Min høire Arm mod dine stolte Fiender.

H a k o n.

I lang Tid, Urel! har du været Ven
 Af Danmarks Valdemar, min Arvinds søn,

U r e l.

Det var han ei den Tid jeg kiendte ham.
 Han var en tapper, en elskværdig Helt;
 Det er han end. Jeg laante ham min Arm,
 Mens han, trods List og Svig, med Heltemod
 Grundfæsted sig udi sit eget Rige.

H a k o n.

Sit Rige? Du vil sige Barbarossas.
 Har han ei taget Dannemark til Lehn
 Af Bydslands Keiser?

A r e l.

Et Spilfægterie

Var dette Lehn, det gialdt jo kun for Benden.
 Med Rænker fik ham Fredrik loffet til
 St. Jean de Laune; han maatte give Haand ham.
 At Verden loe af Keiser Fredrik Rødstiægs
 Forfængelige Smaahed. Valdemar
 Var saa anseet i Tydskland, og saa agtet,
 At Mødre medte ham i Stadens Porte
 Med deres Børn, og bad ham røre dem,
 At Held de kunde faae i Bært og Tugt.
 Paa Landet bad ham Bonden tage Korn
 I Haand og fæste det paa Agren ud,
 At Sæden derved skulde vore bedre.

H a k o n.

Og lig en Keiser, med saa smaalig Svaghed,
 Ham har du fundet tjene?

A r e l.

Jeg har tient
 Den store Henrik Love, Saxens Hertug.

Hakon.

Vel stor! Jeg nys har hørt et Træk af ham
 Som huer mig; som viser, at det er
 Ei blot en Helt med Dristighed og Styrke,
 Men og en Mand af Pligt, Samvittighed:
 Han har sig ladet skille ved sin Hustru
 Clementia, fordi de var hinanden
 For nær beslægtede.

Axel.

Det var ei Grunden.

Henrik er Kriger, Love; han vil grunde
 En vældig Prysteslægt; hans Hustru skænkte
 Ham ingen Sønner; det var Hovedsagen.
 At dette Træk ei huer mig, det indseer
 Du uden tvivl, Kong Hakon! da du veedst
 Jeg elsker Valborg min Beslægtede;
 Og haaber ei, at du vil lægge Hindring
 For min og hendes Lykke.

Hakon.

Er det muligt?

Du har ei end forglemmt den Daarlighed?

Axel.

Saalidet, at jeg agter end i Dag
Med din Tilladelse at føre Valborg
For Alteret.

Hakon.

Ei du-est hurtig Axel!

Axel.

Den Veiler kan ei kaldes saa, som trolig
Har ventet paa sin Brud fem lange Aar.

Hakon.

Din Brud? Og er det da saa vist og afgjort
At Valborg elsker dig?

Axel.

See denne Krands

Om vore Navne! den har Valborg bundet.
Fem Foraar stienkte Marken daglig Blomster
Til sig en Krands, som bændes af min Valborgs
Sneehvide Hænder.

Hakon.

Dette Navnetræk;

Har Axel skaret.

Hakon.

Denne Blomsterkrands!

Har Valborg bundet.

Hakon.

Ha!

Axel.

Hør mig min Herre!

Jeg seer dit Die gløder, og jeg kiender
Dit Hjertes Tilstand. Lad os tale ærligt
Som Normænd om vor Siels Anliggende.

Mig er Forstillensen umulig Hakon.

Jeg elsker Valborg, Valborg elsker mig.

See Hakon! du est Konge til et Rige,

Et stolt og stort og herligt Kæmpesfolk;

Vilst du berøve nu en ærlig Frænde

Det Geneste han har — sin Fæstemø?

See, Vren kalder dig. Din Fødsel vinker

Til Kamp og Daad. End er ei Timen kommen

Til rolig Elskov; det indseer din Norne;

Hun kalder dig til Hildurslæeg. Velan!
 Følg hendes Vink; udrust dig mod din Fiende;
 Tilintetgør den Modstand, der vil række
 Dig paa din Throne. Mangen tapper Mand
 Vil følge Dig; og med den sidste Draabe
 Af Arels Hjerteblod skal han betale
 Din Godhed, hvis du skænker ham sin Valborg.

H a k o n.

Du røber tydeligt din Tilstand, Frænde!
 Dit Hjerte giennemsternes i et Blund
 Af de forfælligste Bevægelser.
 Du beiler om en Næ, imens du stiller
 Dig ind som Stridsmand for din Konges Throne;
 Giver mig Raad, Formaning som en Gubbe,
 Imens du, som en hæftig Ungling, tager
 Din Tilflugt til mit Hjertes Godhed. Taal
 At Haken mere kold og mere rolig
 Føler sin Værdighed og svarer dig
 Med Orden paa din Tales Vilderede.
 Forstod jeg ret, saa bødst du først din Arm
 Og Trofskab, som en indfødt Thrønder, mig,
 Den Thrøndske Konge, imod Erling Skakke?

Ifald jeg derved vilde see, at døve
 En Kiærlighed, som Kirken kalder syndig;
 Gaae hende til at glemme ved min Dmhed
 En Veiler, som i fem Aar blev usynlig —
 Var det en Brøde?

Axel.

Edle Hakon! ha

Nu først forstaaer jeg dig: Du vilde som
 En Fader, en Belgiorer hvidt beskytte
 Den skønne Mø, formilde hende Livet.
 Du elskte ei, — og saa er alting godt!
 Den samme Godhed, samme Venlighed
 Som drev dig til at ægte Valborg, vil
 Nu bringe dig til at staae fra dit Forsæt,
 Da Veileren er her og Valborgs Lykke
 Beroer paa denne hellige Forening.

Hakon.

Bestandig taler du som den Beruste.
 Jeg elsker ei? og hvorfor ei? Hvoraf
 Har du opdaget det? Troer du dit Die
 Ene formaaer at skue Valborgs Skønhed?

Dg kan en mandig Helt ei elske uden
At sværme vildt og brusende, som Du?

Arcl.

Du elsker Balborg da?

Sakon.

Ja! som en Mand,

Dg som en Konge. Jeg vil hendes Vel;

Jeg vil, at hendes Egtteskab skal grundes

Paa Lovlighed og Ufkyld; og forresten

Troer jeg at kunne gjøre Balborg Livet

Saa lykkeligt og glædefuldt som du.

Arcl.

Den Elskende seer ene Livets Lykke

I den udkaarne Gienstand.

Sakon.

Du' est altsaa.

Den lykkelige Udkaarne?

Arcl.

Balborg deler

Os denne Sag imellem; som en Helt

Er Kvindens Villie, som en Konning agt

Din Undergivnes Ret, og som en Christen
Glem ei det hellige Sagn om Naboths Viingård.

Hakon.

Gennemægtig vil jeg ikke handle her;
Men Valkborg skal ej dele os imellem;
En Mee er sat Laugværge efter Loven,
Hun kan ei raade, dele selv sin Sag.
Den hellige Kirke dele os imellem!

Arsl.

Dermed er jeg tilfreds.

Hakon.

Tænk ei, at Hakon
Vil handle som Tyrann; men tænk ei heller
At daarlig han forsage vil sin Lykke
Naar Kirkens Lov har udelukket dig.

Arsl.

Er det din sande Mening og din Agt?

Hakon.

Det horte Dlaf min udskaarne Helgen.

Arel.

For dette Sindelag behøver Dyden
 Ei at forsage, Elskov ei at græde.
 Din Fordring grunder sig paa Ret og Fromhed,
 En Fordring, som sig Arel selv har gjort.
 Af denne Aarsag saae hans Balborg ei ham
 I fem, fem lange Aar, og ædle Hakon,
 Hun skulde aldrig seet ham, hvis den Guddom,
 Som huld beskytter trofast Kiærlighed
 Ei havde banet Veien ham til Balborg
 Igiennem Kirkens hellige Hvælvinger.

Hakon.

Hvad mener Du?

Arel.

Her giver jeg en Afskrift

Af Hadriani faderlige Brev
 I dine Hænder; det han selv har skrevet,
 Har jeg alt givet Erkebispem. Bullen
 Dphæver Arels Slægtskab med Skien Balborg.
 Vort Egteskab er ingen Brøde meer.

Hakon

(med indbrydende Hæstighed).

Ha Argelist! ha Helvæd!

Urel.

Er det muligt?

Kong Hakon Herdebred har Urel sat
Et ærligt Vilkaar, i den Mening blot
Det blev umuligt ham at giøre Fyldest?

Hakon.

Viig bort fra mine Dine!

Urel.

Hakon! Hakon!

Hakon.

Bort! siger jeg. Hvorlænge vover du,
En Undersaat, med plump forvovent Tale
At sætte min Langmodighed paa Prøve?

Urel.

Jeg er en Ærender af den Giltke Rod
Saavel som du; jeg var en agtet Kriger
I Henrik Loves Hær, og nu din Ræmpe,

Men ei din Træl; - Skion Valborg er min Brud;
 I denne Sag henrækker ei din Magt.
 Jeg gaaer at føre hende frem for Alteret.
 Fat dig! Betving dit Hjertes Lidenſkab!
 Den ſtorſte Seier for en ærlig Helt.

Hakon.

Bort, ſiger jeg!

Arvel.

Gud dele os imellem!

(Han gaaer).

Hakon.

Det var da Enden paa den hele Drom?
 Det var din Skæbne Hakon Herdebred?
 Hiin kommer for at røve dig dit Rige,
 Og denne for at røve dig din Brud.
 Hvad har du mere der kan røves? Ha
 Et opbragt Hjerte! Vel! Men dette Rov
 Blier ei ſaa let. Det ſvulmer efter Hævn,
 Det tørſter efter Blod, det vrede Hjerte.

(Han bliver Broder Knud bær, ſom er kommen ind
 under Slutningen af foregaaende Scene; han
 har henlagt Kirkebogen, og læſer nu med megen
 Opmærksomhed i Pergamentet, ſom lige har læst
 det fulde).

Hvad vilſt du Munk?

R n u d.

(rolig uden at vende Biet fra Pergamentet).

Tillader Eders Naade —

H a k o n

(stirrer forbitret paa Krandsen og Nabnetrækket,
drager sit Sværd og hugger det med en stor
Spraan fra Pilleren).

Vel truffet, Hakons Sværd! Saaledes skalst
Du overhugge Baandet, som forbinder
Mit Eet, mit Alt til denne lumske Niding.
Hvor listig vidste han at dreie Sagen,
At lokke mig et Ord af Læberne.
Men hie Forræder! Nei, din falske Kløgt
Skal ikke lykkes dig. Du skalst ei trykke
Den Sagre i din Arm, saalænge dette
Hoved staaer oven Mulden. Ved min Krone!

R n u d.

(bestandig læsende med tilsynsladende Glæde).

Tillader Eders Naade —

H a k o n.

Munk hvad vilst du?

Gak med din Bog og tie med dine Taler!
Det sømmer Munke sig ved Læbens Kløgt

At bane Lyffkens Bei; en Konge bruger
 Sin kongelige Magt. Og ved min Heiher,
 Det vil jeg. Hakon skulde som en vakker Yngling
 Vel holde Lyset for dig her ved Altret?
 Vel lyse dig dermed til Brudesengen?
 Din Brudeseeng skal vorde smykket med Roser,
 Med røde Egen og med hvoolblaae Bolstre.
 Løsnen er givet alt. Hvad vilst du Munk?

K n u d

(som har udlæst).

Tillader Ederes Naade med et Ord —

H a k o n.

Tie, du Glendige! Jeg vil ei længer
 Her dvæle mellem Gravene; jeg vil
 Ei fladdre Tiden bort imellem Munke;
 Ei sværme, Sigurd! Nei det loves dig.
 Jeg ryster Elskeren af Hermet; nyder
 Min Glæde som en Mand, og møder dig
 Som Helt, min vakre Sigurd! og som Konge.

(Han iler bort).

Knud.

Vilb, som en Ulv. Hør mig Kong Hakon! hør mig!
Den hele Bulle vorder uden Kraft;
Det vigtigste er glemt. Hør mig, min Herre!

(Han skynder sig efter Kongen).

T r e d i e A k t.

Erkebiskop Erland. Knud (med Kirkebogen),

Knud.

Tilgiv, ærværdige Fader! at jeg kalder
 I Centrum Eder hid fra Choret's Brødre;
 Men Pligten byder mig at forberede
 Eder i Hæd; ung Arel skynder paa
 Sit Bryllup; vi kan vente Brudeffaren
 Hvert Dieblig, den drager hid fra Borgen.

Erland.

Mig under Himlen for min Død den Tryd
 At sammensøie tvende rene Hierter.

Men som Daabsoffinde forbyder Kirken
Dem endnu Egtteskab.

Erland.

Hvad siger du?

Rnub.

Sandhed, som Kirkebogen skal beridne.
Eders Erværdighed er nylig kommen
Til Stedet, efter Augustini Flugt;
J veed naturligviis ei saa Beskeed
Om Kirkens Sager, som en flittig Tiener,
Hvis Liv randt hen imellem disse Mure.
Jert fromme Levnet gjorde Jer til Biskop.
Vel har man troet tilforn, at til med Hæder
At styre Bispestaven hørte meer
End ærlig Wandel. Absalon i Danmark
Har viist hvor smukt Staalbrynien klæder over
Det uldenhvide Pallium; at Guldhjelm
Kan ogsaa spændes om en raget Tinding;
At ei det bør en Biskop blot sig være
Ukræffelig; men vaabendicærv og stærk;
En Cherubim i straalende Metal
Med Bredens vældige Slagsværd for sit Eden.

Dog, Augustini Sledsthed lærte Hakon
 At søge sig en Biskop, som forvalter
 Sin Post — uskadelig. Jeg ønsker Eder
 Al Held og Lykke til det høie Kald.

Erland.

Jeg takker dig. Lad mig med Ro og Fred
 Henvandre mine korte Skridt til Graven,
 Jeg vil ei længe være dig i Veien.
 Epild Tiden ei! Din Tidende om Axel
 Bedrøver mere mig. En Yngling skuer
 Sit Haab imøde; Oldingen er vant
 Til Frost og Storm. Den Uforsigtige
 Har kunnet glemme?

Rnud.

Uden al Tvivl veed
 Han det saalidt som Valborg; thi som Sagen
 Forholder sig, har deres Medre søgt
 At skjule det. Den stærke Thord Huusfrena.
 Var Konning Sigurds Mand; saa vild en Kæmpe,
 Som Sigurd her fra Reine. Efter Uffik
 Lod han sin Son, den unge Axel løbe

Fem Aar, reent uden Daab og Sacramente.
 Da Immers Datter Walborg skulde døbes
 Og holdes over Daaben af Frue Helvig,
 Bad han sin Frænke tage Gutten med:
 "At det dog eengang kunde vorde giort
 Fra Haanden.„ Saadan døbtes de tilsammen,
 Skiont Arel fem Aar ældre er end Walborg;
 Og for at undgaae videre Scandal
 Har deres Modre dulgt det. Men i Bogen
 Har Jon optegnet Alt. Jeg var tilstæde
 Som Famulus; og mange Vidner leve
 Endnu, som kan bekræfte denne Sag.

(Han viser ham Etedet i Kirkebogen).

— Erland.

En grusom Skæbne følger denne Slægt.

R n u d.

En grusom Skæbne følger stedse Synden,
 Og Zynnderne i Harald Gilles Slægt,
 Som i hver ander. Der som Thord Huusfrena
 Smukt havde ladet døte strax sin Søn,
 Var Arel ei Daabbroder nu til Walborg;
 Hvis Arel elskte ei mod Kirkens Bud

Ein nære Frænde, men en anden Møe,
 Da vilde intet hindre ham hans Lykke.
 Af Gillskeslægten er Kong Hakon vigtigst.
 Vel! Hvad der straffer Dvertræderen,
 Lykksaliggjør hans dyderigste Liv.

Erland.

I Ulykksalige!

Knud.

Seg indseer vel

At sliig Begivenhed, ærværdige Herre,
 Maa saare Eders Hierte. I er gammel
 Og Eders Helbred ei den bedste; altid
 Troer I kun slet om Broder Knud, jeg veed det;
 Dog har han maaskee meer Hengivenhed
 For Eder end I troer. Gak I herfra
 I Roe til Klosteret. Jeg vil undskyldte
 For Kongen Eders Bortgang nu, og gierne
 Forrette Tienesten i Dag for Eder

Erland.

Gierne forrette Tienesten? jeg troer det.
 Nei Knud! Du skalst ei være deres Bedel!

Det trøster den Ulykkelige i
 Sin Nød at høre Skjæbnens Dom forkyndes
 Af en medlidende, en venlig Læbe;
 Jeg vil forrette selv min haarde Pligt,
 Og skulde saa mit gamle Hierte briste;
 Jeg vil af alle Kræfter virke for
 De Ulyksalige. Jeg selv vil skrive
 Til Paven og udvirke dem en Drlov
 For Dette som for Hiint.

R n u d.

Derpaa er ei
 At tænke, kære Herre. Hadrianus
 Den gamle Normandsven er død og borte;
 Victor og Alexander findes ibrigt
 Om Herredømmet, gribe hvert et Middel
 For at indsmigre sig hos Kongerne;
 Kong Hakon her har hyllet Alexander,
 Og Alexander vil vist ei undlade
 I sig en ringe Sag at være Kongen
 Igien til Willie.

E r l a n d.

En ringe Sag!
 To ædle Mennekers Ulyksalighed.

K n u d.

Saaledes taler man paa Prækestolen;
I Vatikanet og paa Kongeborgen
Udfordrer sindrig Statskløgt anden Mening.

E r l a n d.

Ha hvad de kalde Statskløgt! Helved eier
Et værre Monstrum i sin skumle Kule —
Hydra var skien med den, og Cerberus,
Og Fenris i det hedenske Valhalla;
De viste aabentlyst dog deres Strubér;
Men denne Satan, riig paa alle Laster
Kalder med bundløs Uforfæmthed
Sin Modingsværk Fornuft, skjuler sin Dolk
Bag Værdighedens Raabe, og forraader
Ufkyldighed, som Judas, med et Kys.

K n u d.

En prægtig Strøm af Død, ærværdig: Fader!

E r l a n d.

Se den, hvem Dydens Røst er ikkun Død.

K n u d.

Man nærmer sig; jeg hører Skarens Røngme.

Erland.

Styrk dig, mit gamle Bryst! og tem din Skaal.
 Det var jo længst en Sielesørgers Pligt,
 At følge den Ulykkelige til
 Sit Golgatha.

Rnud.

Vi ile maae til Choret,
 For derfra i ærværdig Procession
 At møde Skaren her og standse den.

Under Choral-Musik kommer, Brudestaren i følgende
 Orden: først Kongens Drabantere med Hellebarder; derpaa
 en Glare Chordrenge i røde Kiortler, og med Raa-
 lotter af samme Farve paa Hovedet, bærende Brude-
 blus; Agel Thordsen og Hakon; flere Riddere Par og Par;
 en Flok unge Piger med Kurve, hvoraaf de stree Blomster paa
 Kirkegulvet; Dronning Thora, som fører Valborg, der er klædt i
 hvidt Aftaast med en Rosenkrands over de gule Haar; Dron-
 ningens Fruer og Nomsfruer Parviis. Toget gaar rundt om
 Harald Gille's Liigsteen i Forgrunden og om begge Pillerne;
 derpaa standse de saaledes, at Mændene staae paa høire
 Side ved Agels, Kvinderne paa venstre Side ved Valborgs

Familiebegravelse. De Levende knæle og gjøre en Bøn ved deres Forældres Grabe. I Baggrunden gik Kongens Drabantene en Række, og foran dem gik de unge Piger og Drengene i Bunterad med Fakler og Blomsterkurve. I Midten mellem Pillerne lades en Udsigt gennem Hovedgangen til Søialteret og Choret, hvorfra Munkene komme Parvies i Procession; Broder Knud med Kirkebogen, Erkebispens med sin selverbundne Stav. Imidlertid synger Choret følgende Psalme:

Den Mand, Gud gav en Vis saa kuld
 Han eier meer end Perler, Guld;
 Et Kiøbmandskib hun vel er liig,
 Hun gjør lyksalig ham og riig.

Hun strækker ud sin Haand saa ven
 Til Rokken og den fulde Teen;
 Hun virker Tæpper, Liin og Kiol
 Alt paa sin gyldne Bæverstol.

Hun gaar i Silke hvid som Snee,
 Med Purpurbræmmer skönt at see;
 Saa snildt og fromt hun tale vzed,
 I Hiertet boer Uskyldighed.

Dg Sønner skænker hun sin Mand,
 Dg Dannemænd sit Fædreland.
 Lov, Priis og Ære, Gudheds Gud!
 Lykkelig Svend! Lykkelig Brud!

M u n k e n e (i Baggrunden).
 Gloria in excelsis Deo!

Choret.

Amen!

(Arel og Valborg reise sig fra Bønnen. Kong Hakon leder Arel til Valborg, Erkedronningen Valborg til Arel. De række hinanden Hænder over Harald Gille's Liigsteen, og vende sig derpaa, for at vandre Haand i Haand op mod Altret. Mellem Kirkepillerne mødes de af Munkchoret, hvor Biskoppen standser dem med sin Stav).

E r l a n d.

Ulykkelige! efter Embedspligt
 Mødes en Elding til at standse Eder
 Paa Haabets blomsterstrøede Vei. Fortvivler
 Ei over Eders Skæbne! Giver Eder
 I Herrens Haand; og fatter Nag ei til
 En Gubbe, der sin Glæde vilde finde

J at forene Eder, dersom Himlen
Tillod ham det.

Urel.

Gud! Christus! hvad er dette?
Ærværdige Herre! Gik J Bullen ei?
Har J seet, at vor Forening er
Os tilladt? At vort Slægtskabsbaand er brudt?

Erland.

Min gode Søn! udrust dig mod din Skæbne
Med — Hætemod! Du kanst ei ægte Valborg.
Jert Slægtskab er vel hævet; men J ere
Gudsødsfkinde! J bragtes hid til Daaben
Paa een og samme Tid af samme Qvinde.
True Helvig var Gudmoder for Jer begge.
Om dette Forhold ymter Bullen intet;
Og Kirken hindrer fligt et Ægtekab.

Urel.

Biskop hvad siger du? O Gud min Valborg!
Hun blegner, Piger! Hielp!

Walborg

(understøttes af en Mæd.).

O det er Intet!

Lidt svimmel blev jeg kun. Laan mig din Skulder
 Riære Svandvide! Det gaaer over strax.

Arel.

Gudsodskinde?

Knud (kommer med Kirkebogen).

Ja, Gudsodskinde for Gud.

Arel.

Staaer det der? Lad mig see, du blege Synder!
 Du lyver haaber jeg. Lad see du Munk!
 Arel kan ogsaa læse.

(Han stirrer i Bogen, som Knud holder hen for ham).

Alting lover

I Gæt for mine Dine.

(Han styrter for Walborgs Fodder).

O min Walborg!

Det er forbi!

Walborg.

Nei, nei!

Axel (Springer op).

Ja, ja forbi!

Jeg seer det vel, jeg indseer hele Følgen:
 Min Estræben i de lange fem Mars Tid,
 At komme til den gamle Hadrianus;
 At skaffe mig hans Agtelse, hans Venskab;
 At aabenbare ham mit Hjertes Tilstand,
 Som endeligen lyktes mig; — det er
 Nu spildt, nu uden Virkning. Hvis han leved,
 Hvad var det meer? En kort Opsættelse!
 Men han er død, og Alexander lever,
 En listig Cardinal; og Hakon lever
 Min Avindsmand. Jeg seer dig Uo, du lurer
 Alt paa dit Bytte, smiler under Skind.
 Min Stav er brudt! Alt er forbi, min Valborg.

(Han kaster sig atter paa Knæ og skjuler sit Ansigt i
 hendes Hænder).

Erland

(med et strengt Blik paa Kongen).

Det var ei fromt, ei velgiort, at man lod
 Det komme til saa yderligt et Skridt;
 At spænde disse arme Hjertes med

Et stakket Haab, for i den sidste Stund
 At lade Haabets Sæbeboble briste ;
 Ei velgiort, at man overrumpled mig
 En Olding, der fortjener Agt, saavel for
 Mit Embed, som min Alder, med et sligt
 Ukværdigt Dptrin.

H a k o n.

Hele Skylden falder

Paa Axel Thordson kun; hans Hæftighed
 Har selv ham skyndet til sin bratte Kummer,
 Ifald han havde fulgt sin Konges Raad,
 Da havde flegt han givet Tid. Jeg kan
 Ei spærre mine Kæmper Wei til Kirken ;
 Og Kirkens Love tale giennem dig.

K n u d

(Kommer med et Linklæde).

Da Axel Thordson ei maa ægte Valborg,
 Saa fordrer Kirkens Lov et Mærke paa
 Skilsmiissens Vigtighed.

E r l a n d (til Hakon).

Jeg tænker, Konge,
 Vi sætte denne Skif tilside for
 I Dag.

H a k o n.

Min Værdighed befaler mig
At hævde Landets Love. Gjør din Pligt!

E r l a n d

(nærmer sig de Elskende)

O mine Børn! halvfiersindsthye Vintre
Har knuget dette gamle Hierte; men
Ei drak det end saa bedst en Skaal. Min Arel!
Tilgiv en ærlig, gammel Herrens Tiener
Sin Pligt. Mig er det ei, dig skiller Skiebnen
Fra Valborg; men Skilemissen gielder kun
For dette Liv; hist kan I evigt elske.

A r e l o g V a l b o r g

(Knæle for ham, gribe hans Hænder og kysse dem).

O min ærværdige Fader!

E r l a n d.

Rixse Børn!

Stat op, min gode Arel! Hulde Valborg!
Stat op! Tag med din Haand i dette Klæde,

Min vakre Svend! Du arme Pige! tag
I dette Klæde.

(Arel og Valborg tage hver i sin Ende af Linklædet. Kongen rækker Pilsen sit Sværd, han nærmer sig for at fikse Klædet sender, men holder af igien).

Nei, jeg kan det ei!

Kom, Broder Knud! Du har tilbudet jo
Din Hielp i denne Sag. Jeg er for gammel,
Jeg ryster paa min Haand; jeg har forglemt
I fyrgethyve Har at bruge Sværdet.
Jeg kan det ei.

Knud.

Vel, giv mig Sværdet, Herre!

(Han nærmer sig Arel og Valborg, træder imellem dem med Sværdet i Haand og siger):

Om Kongens Sværd i Geistlighedens Haand
Her overfærer denne Dug; saaledes
Udfiller Himlen sig Arel Thordson
Fra Valborg Immers Datter.

(Han fikser Klædet sender imellem dem).

Munkene (i Daggrunden).

Amen! Amen!

(Higerne tage den røde Rosenkrands af Valborgs Hoved, en
hvid sættes istedet).

Hakon.

Forretningen er endt. Man bringe Valborg
Til Klosteret. Tilgiv min ædle Moder,
Hvis I var Dievidne til et Dptrin,
Som krænkede Eder.

Dronningen.

Gud tilgive dig!

Hakon

(rækker sin Moder Haand; i det han vender sig og betrag-
ter Agel og Valborg):

Forretningen er endt. Man skille dem!

Erland (bestemt).

End ei. Du har med Strængighed brevet paa
En Løbs Opfyldelse, som maatte gyde
Sin bitter Malurtsskaal i disse Lierter;
Velan, eg bringer i Erindring her
En anden os, som vennehuld tillader
Sligt uløfsligt Var at tage Afsked
Forst med hinanden.

Hakon (dvaaler).

Vel, saa gjør det kort
Arel, tag Afsked med din Søster Valborg!

Erland.

Saaledes var det ikke meent; det stædes
Dem frit at tale sammen her i Centrum.

Hakon.

For atter daarlig Leilighed at give
Til denne syndefulde Flammes Næring?
Urimeligt er dette Bud.

Erland (fast).

Mén dog
Et Bud, som kræver Efterlevelse.

Hakon.

Dg hvis nu Kongen ei tilstæder det?

Erland (med Værdighed)

Saa overtræder han sin Skyldighed,
Dg jeg erklærer ham i Kirkens Band.

Hakon.

Du taler dristigt.

Erland.

Som en Erkebiskop.

Hakon.

Hvo gjorde dig til Erkebiskop?

Erland.

Gud.

Hakon.

Ha Gamle!

Erland

(Befalende, i det han hæver sin Stab):

Man forsøe sig herfra!

Men lade de Ulykkelige ene!

Hakon (tvinger sig).

Vel! Du har Ret til at befale her.

(Han gaar med sit Følge. Erkebiskopen giver Knud og de andre Munkes et Vink, hvorpaa de forsøe sig borte til Choret).

Erland.

Intet forstyrrer meer den stille Rummer;

Nu giver Eders spændte Hjerter Lust.

Dg tager Afſked, mine kære Børn!
 Men Tiden er kun kort, ſom ſkænkes Eder;
 Benytter den. Gud styrke Jer, I Arme!

(han gaaer).

Axel.

Tak, Gubbe! Tak! du dækker Smertens Torn med
 Medlidenhedens blege Rose.

Balborg.

(tager Krandsen af sit Haar og betragter den).

Mærke

Paa hellig Elſkov er den blege Rose:
 De jordiske, de røde Blus er ſluft,
 Den rene Form ſtaaer englehvid tilbage.

Axel.

O Balborg! Balborg!

Balborg.

Troſt dig, elſkede Ven!

Axel.

Seg troſte mig? O! hvor er du iſtand
 Saa let, ſaa ſnart at fatte dig?

Balborg.

Seg var

Alt forberedt.

Axel.

Du forberedt? Nei Balborg!

Seg saae din Glæde, da du steegst i Karmen.

Hvor smilte sødt din Læbe, elskte Pige!

Hvor tindrede dit Die!

Balborg.

Diet tindrer

Med stærkest Glæde, naar det staaer fuldt af Taarer.

Axel.

Hvor kunde Balborg tvivle? Tegned' alt

Ei til vort Held? Er jeg da som en Daare

Hidstormet til min dromte Lykke? har jeg

Som Jakob ei med ufortrøden Stræben

Arbejdet Aar for Aar paa at erhverve

Min elskte Rachel? Og nu træffer mig

Et saadant Stød? Nei, nei! Min Skæbne var

Uforudselig, skrækkelig, — den knuser

Mit hele Mod. Du havde Ret, min Balborg!

Da hist du skued Pillegrimen knæle:

Han stander ved sin Grav, ei ved sit Maal.

Du havde Ret, den aabner sig som Favnien

Som Favnen af en trofast Ven. Hvad har

Jeg meer at søge over Jordens Glade?
 Min Sol er sunket og mit Lys er slukt.
 Vel, luk dig op min Grav! du est jo luun;
 Vel, luk dig op, og tryk mig til dit Bryst;
 Min Valborg tør ei trykke mig til sit.

Valborg.

Jo, Axel jo! for sidste Gang til Afsked
 Trykker din Valborg fast dig til sit Bryst.

Axel.

O Skiebne! dræb mig nu i hendes Arme.

Valborg.

Nei elskelige Svend! nei du maa leve.

Axel.

Hvad skal jeg leve for?

Valborg.

For Tren, Axel.

Grindre dig dit skienne Heltenavn!
 Axel betyder stor og herlig i
 Vort gamle Sprog.

Urel.

Ja, det var Urel vorden,

Det var han vorden, hvis ei Skæbnen havde

Berøvet ham sit salige Valhalla,

Sin Valborg, Kampens Løn.

Valborg.

O gode Svend!

Urel.

Krigsluren kaldte mig i Kampens Tummel,

Ei for at vinde dunkle Egeblade;

Du sad paa Skyen, som min Norne, Valborg!

Dg strakte Rosenfrandsen mod din Beiler,

Den røde Rosenfrands.

Valborg.

Rosen er vidnet.

Urel.

Jeg naaede Rom; jeg saae den gamle Pave;

Med Skælven nærmest jeg mig Jordens Herra,

Drak Liv og Redning i hans Fadersmiil.

Han rakte mig det kiære Trolldomsbrev.

I fierne, blaae italienske Bierge!

Hvor hurtigt svandt I da i Horizonten!
 Mit Die, idelig mod Norden vendt,
 Alt troede der at skue blege Nordlys;
 De glimted som Grindringer fra Himmets.

Balborg.

Det var din Balborgs Følelser, min Arel!

Arel.

Den unge Pillegrim gik ufortrøden
 Snart over Klipper, snart i lave Dale,
 Langt fra sin Urne med sin Vandringstav;
 Et sikkert Haab om salig Fremtid lindred
 Den kiælne Længsel, veemodsfulde Hiemvee;
 Naar Lærken vakte ham, da sang den: Balborg!
 Og Morgenrøden lued, som hans Elskov;
 Middagen drev ham i den dunkle Skov;
 I mange velske Myrter, tydske Bøge
 Staaer Balborgs Navn. O skynd dig, runkne Bark!
 At dække disse kiære Træk! Men Du
 Drøbe! syng med sagte Røst i Stammen
 Om det ulukkelige Par i Nord,
 For Sydens Hyrdpiger, mens du ryster
 I Aftenvinden dine grønne Lokker.

Walborg.

O Urel! Urel! du har elsket mig.

Urel.

Nu skalst du atter see mig, vide Verden!

Men uden Vandringstav — min Stav er brudt.

Nu skal jeg atter vanke mellem Stammer

I Skovens Nat; men uden Maal og Stræben.

Den første lille Tue paa min Stie

Kan aabne sig og skænke mig en Grav;

Der er min Urne.

Walborg.

Grumme! saadan vilst du

Forlade Walborg?

Urel.

Urel skulde blive

For rolig her at see dig slæbes hen

Til Ultret af din Bodel?

Walborg.

For skal han

Henslæbe mig til Retterstedet.

Ar el.

Tiger!

Et saadant Hjerte knuser du, og kalder
Det Kiærlighed.

Balborg.

Mit Dje, fløvt af Taarer,
Vil snart ei kunne taale Dagens Lys:
Før Døden lukker det, vil huldt min Møder,
Den hellige Kirke, laane mig et Stør.

Ar el.

Himmel min Balborg Monne!, disse Haar,
De lange, gule, silkebløde Lokker
Afskaarne! disse skionne Lemmer hylled'
I tykke, stive, sorte Klæder!

Balborg.

Da

Skal mangen Nat jeg vandre her allene,
Og tænke paa min søde Drøm, og paa
Din Gienkomst, Ar el, og vor bittre Skiebne;
Da skal mit Hjerte strige fromt til Gud,

I Bonnen og den høie Sang, og for
Min Bøns Skyld skal han lette dig dit Hierte.

Arel.

O Balborg!

Balborg.

Stille skal jeg sidde i
Min lille Celle; virke Guld i Silke;
Henleve blid og sørgelig min Tid, som
En Turteldue, der med al sin Fromhed
Dog aldrig finder Røe, der aldrig hviler
Paa grønne Green, om den er nok saa medig;
Der aldrig drikker af det klare Vand,
For den har muddret det med sine Fødder.

Arel.

Og Arel?

Balborg.

Du skalst drage til din Gaard,
Op til din Søster, til den gode Hjeltrib;
Gi vild forsage reent dit Fædreland,

Ei heller blive paa et Sted, hvor daglig
 Din Harme maatte vore. Tiden læger
 I Verden Alt, den læge dine Saar.
 Naturen. i sin ædle, stille Storhed,
 En kjærlig Søsters vennefulde Dmgang,
 Formaaer langt bedre end det muntre Samqvem
 At lindre Hjertet. Derfor skalst du drage
 Op til din Gaard, der kneiser med sin Muur
 Paa Fjeldets Kant, og skuer over Elven
 Og over Dalen og det vildne Hav.
 Saaledes skalst du skue paa din Skiebne.
 Begynder Hjertet alt for stærkt at banke,
 Da grib dit Spyd, din Bue, styrk dig i
 De mørke Graneskove! Dv din Harm paa
 Vildbassen og den ondskabsfulde Los,
 Som skrækker Skovens Fred. Saaledes vil
 Du efterhaanden overvinde Smerten.
 Om Vinteraften skalst du sidde hos
 Din gode Høfrid i Jer lille Stue,
 Og læse hende for af gamle Sagn,
 Om Odin, Thor og om den gode Balbur.
 Ved Høfrids Harpe kanst du ogsaa synge
 Heel mangen Vise; men min Axel! vogt dig

For Signes og for Habor's; syng ei heller
Om Ridder Aage og om Jomfrue Else.

„(Hun brister i Graad).

Axel.

O Valborg! Valborg! dem kun vil jeg synge.

(Han omfavner hende).

Erland.

(Kommer tilbage).

Nu mine Børn! det kan ei andet være,
Jeg nødes til at stille Eder ad.

Valborg.

Farvel!

Axel.

Farvel!

Valborg.

Vi sees igjen.

Axel.

Hos Gud.

(De rive sig af hinandens Arme og gaae hver til sin
Side; Valborg med Følge. Man bliver Villstaaende
i Baggrunden).

Erland.

Alle Helgen!

Du? Er det muligt? Ja jeg seer, jeg seer
 De elskte Træk; jeg seer dem blandte med
 Den kolde Barskhed. O min Søn, min Søn!
 Eleonoras Søn! kom i min Arm!
 Kom, lad dig trykke til mit gamle Hierte!

Wilhelm.

Seg mener det saa varmt og godt som du,
 Men Taarer har Naturen nægtet mig.

Erland.

Hvad er dit Navn, Eleonoras Søn?

Wilhelm.

Wilhelm, i Eders danske Sprog Vilhialmur.

Erland.

Og hvilken Engel førte dig til mig?

Wilhelm.

En af de gode, haaber jeg, min Herre!
 Cælsom er min Natur og halv en Uting;
 Til sammensat af stride Elementer,

Af Rixrlighed og Had, af Harm og Umhed,
 Gicrer en evig Uroe i mit Bryst,
 Som ene skaffes Lise, naar jeg styrter
 Mig ind i Krigens Tummel, eller naar jeg
 Med stum og kold, men ærlig Trofasthed
 Har sluttet til en brav Staldbroder mig.
 Saa har jeg sluttet mig til Axel Thordson.
 Selv kan jeg ikke elske, men jeg finder
 Min Lindring i at hielpe den, som elsker.
 Jeg fulgte ham; jeg vidste, I var her.
 Min Moder havde paa sin Totteseng
 Paalagt mig eengang at besøge Eder;
 Hun vidste, at I havde byttet Pandret
 Med Munkekappen; heftigt bad hun mig
 At bringe Eder hendes Li & Farvel.
 Tilgiv! I Kampens Larm har jeg i ti Aar
 Forglemt det. Axels Reise mindte mig
 Heel pludselig derom; den vakte min
 Samvittighed. Jeg troer min mørke Tungsind
 Har været mig en Straf, som vil forsvinde
 Nu, jeg har fyldt min Moders sidste Villie.
 Erværdige Fader! Rør mit vilde Hoved
 Med Eders Haand! Giv mig Belsignelsen!

Erland.

Gud signe dig!

Wilhelm.

Tak! det har lettet alt

(staae op).

Seg skuer Himlens Bink i dette Møde.

See gode Gubbe! du har tabt din Brud

For mange Vintre siden; dette Bryst

Er luft for Elskov; men to unge Hierter

• Adskilles her, kun skabt for Kiærligheden;

Velan, ærværdige Fader! lad os tvende,

Den ene Dffer for, den anden Frugt af

Et ulukksaligt Ægteskab, forhindre

Et lignende, og redde vore Venner.

Erland.

Min Søn! hvordan?

Wilhelm.

Det kommer an paa dig,

Saa rædder jeg dem.

Erland.

Kiære Søn! hvorledes?

Wilhelm.

Seilfærdigt ligger end vort Skib i Fiorden
 Og kan forlade Land, naar Ankret lettes.
 Valborg'er bragt til Klostret. Veien did
 Gaaer kun igiennem Kirken. For at hindre
 Bortførelse, som Hakon holder mulig,
 Skal Broder Knud med tyve Riddersvende
 Her holde Vagt i Nat ved Kirkens Indgang,
 Og give Nys om mindste Lyd-der høres.

Erlend.

Og slig Forsigtighed, som gjør al Redning
 Umulig, fryder dig?

Wilhelm.

Forsigtigheden

Gjør ene Redning mulig. Lufkes Kirken
 Med sine jernbeslagne, tykke Døre,
 Da var der ingen Redning; thi i Morgen
 Vil Hakon føre Valborg hjem som Brud;
 Men giennem tyve Riddersvende, giennem
 Den skumle Munk selv Genogtyvende
 Veed jeg at gjøre Plads.

Erland.

Dg vil Skærmvolden
Ei giøre Larm og vække Borgens Kæmper?

Wilhelm.

Det hellige Kirkegulv skal ei besudles
Med ærligt Blod af vakkre Riddersvende,
Som lyde deres Pligt og Kongens Bud;
Jeg veed et bedre Middel.

Erland.

Hvilket Søn?

Wilhelm.

Er ei den gyldne Kiste over Altret
St. Olafs Skrin? Dg troer ei menig Mand
At ofte sig ved given Leilighed
Hans døde Legem reiser op i Graven
Ved Midienat, som Gienfærd, for at skrække
Forbrøderen, til Hielp og Bistand for
Den undertrykte Dyd?

Erland.

Saa troer Enhver.

Wilhelm.

Har du som Erkebiskop ei hans Guldhjelm,
Hans lange Jernspyd og hans Solmorskaabe
I din Forvaring?

Erland.

Jo.

Wilhelm.

Axel er reddet.

Erland.

Min Søn! du vilst —

Wilhelm.

Betænkter du dig paa,

Om det ærværdige Folkefagn engang
Skal virke til det Godes Fordeel; som
Det ofte misbrugt virkede til Syndens?

Erland.

Nei! — Det er ingen Synd! — Gud vil tilgive
Det rene, det uskyldige Bedrag,
Som Nødsfald kræver her til Dydens Frelse.

Wilhelm.

Bedrag? Og hvo har sagt det er Bedrag?
 Et. Dlaf kommer selv, ærværdige Fader!
 Selv kommer han, han hyller sig i mig;
 Jeg er hans Gienfærd. Er et Gienfærd ei
 En jordisk Larve for en evig Aand?

Erland.

Ei anderledes staaer det til at indsee.

Wilhelm (beistidelig).

Velan jeg er Et. Dlaf's blege Larve;
 Selv har han blæst mig Tanken i min Siæl,
 Jeg kommer som hans virkelige Gienfærd.

Erland.

Min Søn! dit dunkle Dje gløder stærkt.

Wilhelm.

Min Tanke dvæler helst i Evigheden.

Erland.

Vel! jeg er rede. Følg mig, lad os ile!

Wilhelm (dødt).

End er det Tiden ei. Naar Dagen synker,
 Og Duggen falder kold paa Gravens Steen,

Tvivlen paa Mandens Mod og Vengstligheden
 Paa Synderens Samvittighed; naar Kirken
 Er fyldt af det høitidelige Mørke,
 Og Nattens Lampe kaster mat sin Skin
 Igiennem Mulmet hen paa Gravene;
 Naar Klokkeren slaer sit dumpe tolvte Slag;
 Naar Uglen tuder og naar Hanen galer —
 Da stiger Dlaf i sin Kongepragt,
 Som Nattens Konning; at forfærde Lasten,
 At fælde Nidingen, at tørre Graaden
 Af Uskylds Dje med sin Svededug.

F i e r d e A f t.

(Nat; Tøsekroneu brænder svagt i Dæmringen. Broder
Knud sidder med Biorn Gamle, Kolbein og flere
Kæmper paa en Bænk ved den høire Kirkepiller).

K n u d.

Her sidde bedst vi, mine kære Venner!
Ved denne Piller, ved de hellige Kors
Af trende salige Normannakonger.
Her vil i Gudsnavn vi tilbringe Natten.
Endrid, har du et vaagent Die havt
Med Kæmperne ved Døren?

E n d r i d (kommer).

Ja, de vaage.

Anud.

Nu, vi vil ogsaa vaage. Kan vi bedre,
 End vaage for vor Konges Sikkerhed?
 Just derfor har jeg valgt os denne Plads
 Ved Kongepilleren, saa kaldet; hellig.
 Den hæver sig med sine ædle Kors.
 Seer Støtten derimod her ovenfor!
 Skamstøtte kunde man vel kalde den.
 Der havde tvende unge Syndefulde
 Udskåret deres Navne. Daarlige trodsed
 De Kongens Scepter, Geistlighedens Stav;
 Nu seer I Herrens Straf! Retfærdighedens!
 I ædel Harm har Kongen med sit Sværd
 Medhugget dette Tegn, som voved at
 Vanhellige Kirkens Træ med Elfskovskransse;
 Nu visner Krandsen hist i Støvet der.

Biørn.

Ja ja! hvad due Blomster andet til
 End til at visne? Lad den ligge der!
 Med Kongens Kors har det en anden Art,

Jo høiere det staaer, desbedre staaer det
Med Landets Kæmper, deslommere stiger
I Kraft og Ære Riget. Derfor huer
Mig og det Øverste af disse Kors
For alle. De to Andre høine sig
Vel ogsaa noget, men de naae dog ei
Den høie Harald.

Knud.

Tærl ei saa, min Gubbe!

Den ædle Olaf Kyrre staaer maaskee
Selv over Harald Haarderaade; aldrig
Har Freden blomstret saa, som under ham;
Han var en Støttestav for Geistligheden.

Biørn.

Det var Ulykken just! — Forstaae mig ret:
Jeg mener Freden; thi hvad Geistligheden
Betræffer, den er Ære værd; det veed jeg.
Men Olaf Kyrre, Magnus Barfod lagde
De første Spirer til Fordærvelsen,
Ved at indføre andre Landes Sæder;

Dg derfor mener jeg de naaer ei til
Den drabelige Harald Haarderande.

Knud.

Olaf har gavnet Landet med sin Daad.

Biørn.

For Olaf Kyrres Tid drak man af Horn;
Da brændte Ilden midt i Giestestuen;
Da sad blandt sine Mænd Normannakonning
Midt paa Langbænken; Allet bragtes ham
Om Ilden; — det var Olaf ei tilpas!
Han skulde have sig Høisæde giert
Paa Gaffelbænken! Ilden fik ei Lov
At brænde varm og lystig midt i Stuen;
Den skulde stoppes i et Hul, assides,
Blot af den Uarsag, at de fæle Lunger
Ei kunde taale Røg.

Knud.

Nu, Fader Biørn,

Bjørn.

Ei hvad Bryftet?

En ærlig Karl maa have Mod i Bryftet,
 Og ikke bryde sig om Røg og Damp.
 At tale nu om Klædedragten, da
 Har Olaf svare Synder, og vor Herre
 Forlade ham det i sin Grav. Tilforn
 Gik Ræmpen i sit Harnisk, eller i
 Sin hvide BadmeisKiortel; nu blev Brogen
 Ham snørt om Lænderne med Guld og Sølv;
 Guldringe spændt om Læggene; i Folder
 Det bløde Silke lagt om Arm og Skulder,
 Endskiøndt forresten Ermet var saa trangt,
 At med et Værktøi paa det maatte drages.
 Med Magnus Barfod var det ligenær,
 Kun paa en anden Maade; han var Helt;
 Men løb han efter sit irlandske Tog
 Med stakket Kiortel og med bare Been,
 Ei om paa Gaderne, som Betler, skjønt
 Han var Normannakonning? Og kan ei
 Han selv sig takke for sit Dgenavn?

R n u d.

Nu, alt forandrer sig med Tiden, Fader!

Bjørn

(ryster paa Hovedet).

Ifald de havde kun i Ære holdt mig
 De gamle Drikkehorn, saa fik det være;
 Men denne Skik at nippe D af Bægre
 Er en Uvane, som vil bringe Landet
 Scent eller tidligt i Aftagende.
 En hovist Svend maa tømme ud sit Maal,
 Ei sætte Skiæggelevninger paa Bordet.

Endrid.

Nu deri har vel Gubben Ret, Kong Harald
 Var en udmærket Helt. I Grækenland
 Staaer høit hans Navn endnu i Ære, fra
 Den Tid han tjente Dronning Boe mellem
 De tappre Bæringer.

Bjørn.

Du kommer lige
 Fra Myklegaard; hvor gaaer det? Gjør I end
 Det gamle Norden Ære, som i min Tid?

Endrid.

Alting er ei dødt ud med dig, min Gubbe!

Biørn.

Saa sover end I paa den blotte Jord
Med Hielm om Tindingen, med Skjold paa Brystet,
Med Sværdet over Hovedet, med den Høire
Om Hialet og med Mod og Blod i Barmen?

Endrid.

Ei anderledes.

Biørn.

Rider end Kong Olaf
Den hellige Dødning paa sin hvide Hest
I Eders Epidse, naar I gaae mod Fienden?

Endrid.

Det hænder ofte, Fader Biørn. Har du
Ei hørt, hvad nylig sig tilbraget har
Med Neiter, med hans Sværd?

Biørn.

Nei Søn, fortæl!

Endrid.

I veed at Ingebiørn, en tapper Evenste
Tog dette Sværd, da Konning Olaf faldt

Paa Stiklestad. Det gik i Arv fra ham
 Til Son og Sonnesøn; hans sidste Øt
 Tiente med mig i sidste Keiserkrig;
 Leiren var slagen og hver Bæring hvile
 Just som du siger: i sin Rustning, med
 Sit Sværd i Haanden over Hovedet
 Som Svensken vaagner, har han intet Sværd;
 Det ligger fastet langt paa Marken ud;
 Saa gik det trende Nætter alt i Rad;
 Nu spørger Keiseren hvad det vil sige?
 "Ja, svared han, min ædle Kyrialax!
 (Betyder nemlig Herr Alexius;
 Thi Kyrie er paa grædsk en Herre, veed I
 Af Psalmebogen) altsaa: 'Kyrialax!
 Det Sværd, jeg eier kaldes Meiter; det
 Var Dlaf's Sværd, som med sit Liv han misted
 Paa Stiklestad.

Bjørn.

Belgiort af Konning Dlaf!

Han vristed Sværdet udaf Svenskens Haand!
 Hvad skulde ogsaa han med Dlaf's Sværd?

Endrid.

Nigtig! det indsaae Keiseren og Alle.
Med stor Bekostning lod da Kyrialax
En Kirke bygge for St. Olaf; paa
Det Sted, hvor Sværdet laae; og over Altret
Blev Sværdet hængt, saaledes som hans Skriin
Her stander over Alteret i Choret.

Kolbein.

Hvor sølsomt skinner den forgyldte Kiste
Igiennem Mørket hid til os fra Choret.
Er det da sandt ærværdige Herre! at
Kong Olaf gaaer igien!

Biørn.

Er det et Spørgsmaal?

Knud.

I Normænd er et uregierligt Folk;
Da bliver det vel nødvendigt, at selv stundom
De Døde stige op af Graven, for
At bringe Eders Aand til Frygt og Indsigt.

Biørn.

Har du ei hørt de hundrede Mirakler?

Kolbein.

Vel har jeg det; jeg veed kun ikke rigtig
Om de staae til at troe.

And.

Forsynd dig ei.

Saa gierne kanst du tvivle, Søn, om Himlen
Og om din Salighed, som om St. Olaf
Og om hans Terteegn.

Bjørn.

Sag dig vare, du!

At det ei gaaer dig, som den danske Jarl,
Der misted Synet for sin Bantroe.

Endrid.

Gamle!

Fortæl os noget om den hellige Mand;
Din Alder har oplevet meget, veed jeg.

Kolbein.

Det hidser kun Indbildningskraften op;
Og da vi dog skal holde Vagt i Nat
I Kirken —

Biørn.

Est du Niding?

Kolbein.

Ikke for
De Levende.

Biørn.

Vel svært, min Søn! Har du
En god Samvittighed?

Kolbein.

Ja.

Biørn.

Saa behøver

Du heller ei at frygte for de Døde.

Kong Olaf vil ei skade Nogen her;

Thi alle vi — naar jeg undtager ene

Den fromme Broder Knud — har store Synder,

Men vor Samvittighed er reen; og derfor

Vil Olaf ei tilføie Nogen Dndt.

Endrid.

Fortæl!

Biørn.

En Midienat i Kiøping her,
Som Klokken just slog tolv —

(Klokken slaaer tolv).

Endrid.

Ha hørte du?

Biørn.

Jeg er ei dov! En Nat, just Klokken tolv,
Da Hanen havde galet Midnatsgalet —

(Hanen galer).

Kolbein.

Den galer! Hører I?

Biørn (fortrædelig).

Skal jeg fortælle,

Saa man du tie. Hvad er det for Væsen?
Man kan ei høre sine egne Ord,
For lutter Klokkeslag og Hanegal,
Og toffet Enak. Det er en hæsliq Vane,
At unge Evende blande næsviis sig
I Talen; i min Ungdom taug han stille,

Naar gammel Kæmpe talte. — Men hvor var det
Vi slap?

Endrid.
Ved Hanegalet.

Biørn.

Rigtig. (til Kolbein) Galder
Du tiere mig i Taler, kanst du bede
En tandløs Kierring dig fortælle Resten. —
Utsaa, en Midnat her, just Klokken tolv,
Som Hanen havde galet, kom St. Olaf
Fra Choret hist igiennem Kirken, i
Sin gyldne Rustning; med sin lukte Hielm
Omkrandsat af Karfunkelkronen; med
Sit lange Epyd og med sin Sølvmorſkaabe,
Som flæbte efter ham i Kirkegangen.

(En Skikkelse lader sig see i Kirkens Baggrund, just saa
ledes som Biørn fortæller; Kolbein som først bliver
den vaer, blegner og stirrer derhen med stive Blik).

Hyad gaar der atter af dig yffe Svend?

:(Kolbein tier).

Nu kanst du ikke lukke Munden op?

Kolbein.

Fortæl kun du, jeg skal ei falde dig
 I Tølen; det vil jeg kun ellers melde
 I Forbigaaende: der stader en Mand
 I Gangen hist livagtig som du siger.

Kæmperne.

Christ frie os!

(Munken flygter; en Deel vil følge ham).

Biørn.

Bliver! er I norske Mænd.

Bliv, er I ærlige, trofaste Kæmper!
 Den er en Niding, en Ildgierningsmand
 Som flyer. Nedkaster Jer paa Eders Knæ,
 Som jeg! — Saa! — Blotter Eders Hoveder!
 Folder andægtigt Eders Hænder! — Saa!
 Den er en Stiemand, som forskrækket flyr for
 Den hellige Aand. Hvad er I bange for?
 Han er vor Skytspatron. Hvi flygter I,
 I fald han tale vil med sine Børn?

Kolbein.

Det kommer nærmere.

Kæmperne.

Gud staæ og bi!

Spøgelse.

Hvad hvisler i min Hvælving,
 Hvor Døden hviler?
 Hvad kalder Kongens Knofter
 Af Kobberkisten?
 Hvad buldrer, hvor den Blege,
 Blodløse blunder?
 Forlader uden Larmen
 Med Sværd og Landser
 De mulmbeflædte Mure,
 Det bælnø Mørke:
 Og lader før fra Læben
 Ei Ordet lyde,
 Før Solen i sin Skønhed
 Min Grav bestråler.

(Kæmperne staæ op, neie, lørse sig og forlade Kirken).

Knud.

(Kommer tilbage med Derbogterne).

Jeg siger Eder, det er kun Bedrag!
 Det var mig kun i første Dieblig
 Lidt underligt, før jeg fik Tid til Tanke.
 Der staaer han! nærmere Eder! Vi er nok,
 Omringer ham med Eders Hellebarder!
 Fanger ham levende! det er en Gøgler,
 Der spøger i igen Vænder, det er Spilværk.
 Man vil bedrage Kongen, overvinder
 Jer Dørtroe! St. Olaf er en Støvhok,
 En Druesæk; hans Magt er længst forbi.

(Spøgelseset gaar med hurtige Skridt ind paa Knud og
 støder ham Spydet igennem Brystet).

Kæmperne.

Christ frels os! Han er falden paa sin Synd!
 Flyer! Lovet være Gud og alle Helgen!

Alle flye, Spøgelseset forsvinder).

Knud (alene).

Det blev mit Vaneskaar! Hielp! Redder! Hielper
 Forlader mig i Nøden ei! — Ha jeg

Er ene! — Jeg forbløder mig! Var det
 Et Menneske? Han stødte Spydet mig
 I Brystet med en unaturlig Kraft,
 I giennem Vandsret, som min Kutre skjuler.
 Nei nei det var en Dødelig! Alt døer!
 Det er jo ingen Evighed.

(Klokken slaar Et Aarstres til Eet).

Ha hvad
 Betyder dette dumpe Klokkeslag?
 Den fæle stærke Genklang fra det Høie?
 O Skræk! O isnende Fortvivlense!
 Er Intet, hvormed jeg kan stille Blodet?

(Han famler omkring 'og finder Valborgs Krands, som
 Hakon har nedhugget).

Her, her er Urter, som kan stille Blodet. —
 Det rinder stærkere! Hvad seer jeg? Himmel!
 Ekion Valborgs Blomsterkrands! Barmhiertighed,
 Forbarmelse! O bedre, beder for mig,
 I unge Elskende! Mit Hjerteblod
 Har farvet Eders Krands; O beder for mig!

(Han døer).

131
(Wilhelm kommer tilbage med Erkebispens).

Wilhelm.

Skæls ei, min ædle Sonfrue! Alt er vundet.
Min Svend er ilet hen at hente Axel,
Vinden er god, alt klart forinden Borge.
De hvide Alpher puste venligt alle.
I Skibets Silkesail, og Fregas Stjerne
Rødfunkler klar fra Nattens dunkle Hvelving.

Erland.

Min Søn! Gud takke dig for denne Daad.

Wilhelm.

Min Daad er ringe, Fader Erland! dig
Kan Axel ene takke for sin Lykke.

Valborg.

O vi maa begge takke Eder begge!

Wilhelm.

Det er han!

Axel

(Kommer med Sværd og Eliel).

Wilhelm! Elskte Valborg! Fader!

Wilhelm.

Er Veien ryddelig til Skibet, Axel?

Axel.

Gaden er tom; jeg saae den rædde Skare
 Udstyrte nys af Kirkedøren, som
 En Sværm af blege, tause Aftenbakker.
 Men Munken, som vi skulde gribe strax.
 Som han kom ud af Kirken, saae vi ei.
 Jeg frygter, han har skjult sig i en Afkrog,
 At han forraader Alt.

Wilhelm.

Vær uden Frygt!
 Forræderiet fundet har sin Eranke.

(Han viser ham Munkens Liig).

Axel.

Knud i sit Blod.

Valborg.

O Himmel!

Erlan d

(med et bange Blik paa Vilhelm).

Myrdet ?

Vilhelm (rolig).

Dræbt.

Hans frække Ryggesløshed jog ham selv
Bespottende i Skæbnens og Et. Døds
Tisfolde Jernspyd.

Erlan d.

Arme Synder! brat

Henrevet, uden Bød og Sacrament.

Ar el.

Hvad holder han i sine Hænder? Himmel!
Min Valbergs Brands. Tæt har han kryftet den
Til Hjertet i sin Dødskamp.

Valborg.

O den Arme!

Han har fortrudt sin Synd, Gud naade ham!

Axel.

Dat vil han for din Bøns Skyld, søde Pige.
O Glæde! Seer mit Døie dig igien?

Walborg.

To Engle har udrevet os fra Døden.

Wilhelm.

To Menneſker. Og nu, mit kiælne Par!
Nu gielder Hurtighed. Naar alt er endt;
Naar trygt den høie Schwarzburg med ſin Ring-
muur,

Og ſine runde Taarn beſkytter os;
Naar Fader Erland har i Borg-Capellet,
Hvor Leonora tvunget blev til Rudolf,
Lagt Ederſ Hænder i hinanden; da
Er nok af Tid til Kiærtegn; da ſkal I
Forvandle Schwarzburg til et Weiſſenfels;
Da ſkal den gamle Erland ſee ſig ung
I Eder, og den barske Wilhelm blid;
Da ſkal vi ogſaa ſynge Siælemæſſer
For denne arme Synderſ Salighed;
Men nu, gjør alting kort, og følger Wilhelm.

Valborg.

Gud hvor mit Hierte banker!

Apel.

Lad os knæle

Paa Haralds Grav, og tage Afsked med
Vort Fædreland.

(I det de knæle, hører man tre huult hylende Toner
af et Horn langt borte).

Ha hvad var det?

Wilhelm.

Man kommer ind i Kirken.

Frygt ei, min ædle Jomfrue! det er Gotfrid,
Min ærlige, trofaste Evend. Hvad bringer
Du Gotfrid? Hvad betyde disse Toner,
Vi nys har hørt?

Apel.

Det var et Ludurhorn.

Gotfrid.

Alt gjør os Flugten let. I denne Stund
Er Erling Skakke lobet ind i Fiorden

Fra Bergen med en talrig Flaade, for
 At overrumple Hakon Herdebred.
 Det Horn, I hørte, lød fra Erlings Skib,
 Som Tegn til Angreb. - Intet hindrer os
 At seile bort. Alting er i Forvirring.

Wilhelm.

Den vrede Skiebne gaaer med raske Skridt
 Sin Hævn imøde. Kom min brave Broder!
 At du vilst ikke stride mod din Frænde,
 Forbyder dig dit Edelmød, det veed jeg;
 Vel, overlad ham til sin egen Skiebne,
 Dg følg hvorthen din gode Norne vinker.

Axel.

(Efter et Diebligs Tausched).

Min gode Norne vinker til min Pligt.

Wilhelm.

Hvordan? — du troer —

Axel.

Nu kan jeg ikke reise;
 Det er umuligt Valborg; plat umuligt!

Wilhelm.

Du vilst?

Arel.

Forsvare Hakon Herdebred.

Wilhelm.

Din Alvindsmand?

Arel.

Hvad-Alvindsmand? ham har

Jeg trodsig Ryggen vendt; nu er min Konge
Bestædt i Nød, ham skylder jeg mit Liv.

Wilhelm.

Du skylder Fædrelandets Vel dit Liv,
Ei Hakon. Mener du at gaae Norge
Med at forsvare denne unge Daare,
Som overtræder alle Pligter for
Sin Lidenfkaab? Som ringeagter Dyden
Og Undersaattens Ret? Som glemmer ganske
Det Heles for sin egen Tarv? Nei Arel!
Hvo Konge være vil, ham bør det sig
At tænke, handle kongeligt. Kom! Erling
Er en gloriøus nordisk Kæmpe, ædel;

Forfint ham ikke Seiren; han vil ei
 Misbruge den. Lad Norges Scepter funkse
 I Heltens Haand; det rufter i en Nidings.

Urel.

Lad ei din Læbe med spidsfindig Klogt
 Forvirre Ærligheden i dit Hierte!
 Hakon er ingen Niding; Munkens List
 Har vidst at nære lumst hans Lidenstabs-
 Ungdom, uhældig Elskov, onde Raad!
 Get af de Tre var nok til at forvirre
 Det bedste Hierte! — Hakon vilde grumt
 Berøve mig min Brud — det leed jeg ei!
 Nu vil man grumt berøve ham sit Rige —
 Det lider jeg ei heller. Hakon er
 Min Frænde; Erling taler slet om
 Vor Stammefader i sin Grav; han vil
 Udmyge Harald Gilles Æt og sætte
 Sin egen Søn paa Norges Kongethrone;
 Var jeg en Thrønder-af den Gilske Stamme,
 Skald jeg taalte det? En ærlig Svend,
 Skald jeg svigted Hakon i sin Nød?
 Har jeg ei lagt min Haand i Hakons Haand?

Fortiente Axel denne Lilivand,
Dit Venſkab, hvis han blev ſin Konge troløs?

Erl a n d.

Min unge Helt du taler Pligtens Ord.
Jil at forſvare Kongen med din Glavind!
Hvi nægter Gud min matte Alderdom
At følge dig?

W i l h e l m.

Troſt du den vene Møe!
Jeg fylde vil din Plads i Kampen, Fader.
Jeg kiender ei Forholdet her ſaa nøie
Som du og Axel. Hvis J begge mene
At ærlig Troſkab kalder ham til Kamp, —
Vel, Sværdet er alt draget, og jeg følger.

A x e l.

Græd ikke Valborg! Al min Frygt er endt.
Mit Hierte ſlaer ei længer tungt og bange.
Jeg vil ei røve Valkora, nei jeg vil
Fortienz hende. Ha vor Stammefader!
Nu forſt forſtaaer jeg dig! Du lægger Haand
Paa Sværd; din Mine ſiger: "Red min Ære!"

Forlad ei Fædrelandet,, Vel min Elſkte!
 Vi vil forſone Skiebnen; Hakon ſelv
 Vil vi forſone; Unglingen ſkal lære
 At ſætte Priis paa ærlig Helt i Kamp.
 Selv ſkal han efter overſtanden Fare
 Forene vore Hænder, elſkte Valborg!
 Her, over Graven af den Hævne.

(Dornet lyder).

Jeg kommer Hildur! Dine Kæmper komme
 At ſkænke Karpen Blod i Throndhiems Fiord.
 See min Veninde! tvende røde Hierter
 Staae brændende foreent i Arels Skjold,
 Halv i den blaa, halv i den hvide Grund;
 Det tyder: Elſkov, Uſkyld, Himlen, Valborg!
 Vor Elſkov er uſkyldig, Himlen vil
 Belønne den.

Valborg.

Ja med ſin Salighed.

Arel.

I Hurtigheden har jeg glemt at ſpænde
 Sværdbeltet om min Lænd; jeg greb kun Sværdet.

Balborg.

(tager et himmelblaat Silkemon af sine Skuldre).

Kom, elskte Kæmpe! Lad mig skænke dig
Dit Arelskjærf.

Arel.

(Klæder, hnn hænger ham Skjærfet over Skuldren).

O søde Balborg!. Arel

Er din, din Kæmpe, og du tvivler om
Den sikke Seir?

Balborg.

Du est min Kæmpe; jeg

Er din Valkyrie.

Arel.

O græd ei Balborg!

Balborg.

Jeg vil ei græde. Ogsaa Pigen, Arel,

Kan vise Heltemod i stille Taal.

Gaf min udkaarne, elskte Ungersvend!

Din Balborg skænker dig til Fædrelandet.

Wilhelm.

En ærlig Pige, ved St. Innocenz!

Farvel, ærværdige Fader!

Erland.

Mine Søner!

Guds hellige Englefare følger Eder.

Axel.

Farvel min Valborg.

Valborg

(holder ham tilbage i sine Arme).

Vie et Dieblig!

Lad mig endnu engang, for sidstegang

See Axel i sit skionne Heltæie.

Axel (kysser hende).

Farvel!

Valborg.

Nu gaar! Nu glemmer jeg dig aldrig.

(Kæmperne gaar).

F e m t e A k t.

(Arel kommer ind med Kong Hakon, som er saaret i den
høire Arm).

Arel.

Her er vi sikre for en Stund, min Herre,
Her i Guds hellige Huus. Sæt dig paa Bænken!
Saa! lad mig nu forbinde dig din Arm.
En Ræmpe maa forstaae Saarlægekunsten;
Man har ei altid Hielp ved Haanden. Saaret
Er dybt, men ikke farligt. Havde vi
Et Stykke Linned kun.

Hakon.

Din Godhed saarer
Mig dybere end Erling Skakkes Sværd.

A p e l.

Lad ei min Trosteb saare dig; det var
 Jo ganske mod dens Hensigt.

(Han søger i sin Barm, drager et Klæde ud, studser
 men fatter sig strax og siger):

Her er Linned.

H a k o n.

Hvi studser du? Almægtige Guds Navn!
 Jeg kender dette Klæde.

A p e l.

Tving din Feber!

H a k o n.

Du vilst forbinde mig med dette Klæde?

A p e l.

At ikke Blodet skal forløbe dig.

H a k o n.

Du vilst forbinde mig med dette Klæde,
 Hvormed jeg sonderres dit Liv?

Uxel.

Min Herre!

Det er en anden Duug.

Hakon.

Nei, nei, det er

Linklædet, som den ondskabsfulde Knud
 Skar over mellem dig og Valkborg, Uxel!
 Jeg kender det. Ha svøb det ei om Armen,
 Det brænder mig, det martrer mig kun meer.

Uxel.

Det er naturligt, at et Saar maa brænde,
 Og at Forbindningen er smertelig.
 Vær rolig, hvil et Dieblif, min Herre;
 Og grib saa Sværdet med din venstre Haand,
 Og følg paany med Uxel mod din Fiende.
 Nærværelsen af Kongen styrker Folket;
 Og jeg vil være dig din høire Haand.

Hakon.

Er det en grusom, en hævngierrig Stoltthed?
 Er det naturlig, reen Høimodighed?

Hvordan forstaaer jeg Arel? Vilst du sanke
Gloende Kul paa Hakons Hoved

Arel.

Nei

Ved Gud og Mænd! tro vil jeg tiene dig,
Ei frænke dig, ei forekaste dig.

Hakon.

Men denne Høimod smerter mig kun meer:
Ulykkelige Hakon Herdebred!
Din bedste Kæmpe ringeagter dig.

Arel.

Ved Gud i Himlen, ved min Valborg, Hakon
Seg agter dig.

Hakon.

Nu troer jeg dig, min Frænde!
Du svorst en hellig Eed. Vel; — er det saa, —
Og Hakon handl'ed som en hæftig Elsker
Paa Kongethronen, Arel; ei som Niding.

Arel.

Hvo kiender Elskovs Magt og indseer ei
Dens Virkninger?

Hakon.

Nu taler du mig af
Mit oget Hjerte, vakke Kæmpe. Ser
Din Trost og din Heimod rører mig.

(pludselig blyd).

Og dog, ifald jeg mærked, at du troede:
Det var en qvindlig Blodhed, forarsaget
Af legemlige Smerter; — Arel Thordson!
Jeg rev mit Sværd med venstre Haand fra Hosten,
Og fordried dig til Kamp paa Liv og Død.

Arel.

Jeg svor ved Valborg at jeg agter dig.

Hakon.

Velan! Saa skalst du og høre mig.
Thi jeg vil gjøre dig et Dffer, Arel!
Men Dfferet er stort; det er nødvendigt
At du indseer dets Kosterbarhed.

Arel.

Min Konge —

Hakon. (afbrøder ham).

Tie stille! tie! Lad først mig tale ud.
 Jeg indseer hvad jeg vover ved at giøre
 Dig sig en Gave i en saadan Tilstand:
 "Nu har den stolte Ungersvend engang
 Dog faaet Diet op; nu indseer han
 Nødvendigheden af sin Thrones Bærn;
 Nu trænger han til sine Kæmpers Trofskab,
 Og derfor kober han sig Ven med Nøe
 Udi sit Hjertes Angst og Nød. „ D sy!
 Jeg vilde hade dig, jeg vilde kalde
 Dig en barbarisk Fiende, kold og flov,
 Ifald du kunde domme saa.

Axel.

Min Herre!

Hakon

For Valborg mister Hakon Norges Rige,
 Og Valborg — mister han for Valborgs Skyld.
 Skien paa min Gaves Værd! Man lønner ei

Det Mindre med det Større, for at tælle
Sin Egennytte.

Ux el.

Hakon, ædle Frænde!

Hakon.

Men jeg har feilet; og din rene Siel,
Dit Adelsind har aabnet mig mit Die;
Dg fri og frank, fordi jeg vil det Gode,
Betvinger jeg mit Hjertes Libenskab,
Dg skænker dig din Valborg; skænker dig
Det Kiereste jeg elsker her i Verden.
Miskjend mig ei, see min Dpoffrelse!

Ux el.

Jeg seer den, og Gud seer den, ædle Kenge!

Hakon.

Omfavn mig nu!

Ux el.

D tag din Arm i Agt!

Hakon.

Nu brænder Saaret længer ei, nu smerter
Ei Klædet-meer; det kiler mig, som Saften
Af friske Urter.

Urel.

O min Konge!

Hakon.

Lab

Nu Erling overvinde Hakon! Hakon
Har overvundet fiæf sig selv; hans Seir
Er størst.

Urel.

Men det skal ikke blive derved;
Den anden Seier vil vi ogsaa vinde.

(Man hører Larm udenfor Kirken).

Vær rolig! hvil endnu et Dieblif.
Din gyldne Hielm er tung, dit Hoved trænger
Til Lettelse: giv mig din Hielm! der har
Du min istedet, den er lettere.

(Larmen tager til. Urel kaster Kongens Purpurskaabe,
som er læst af under Forbindingen om sine Glulere).

Hakon.

Hvad gjør du Axel?

Axel.

Vær kun rolig Herre!

Der kommer Nogen; muligt er det Fiender;
Lad Axel være da dit Skjold!

(En Flok Fiender styrter ind).

Formanden.

Der staaer han!

Der staaer han! seer I? med den gyldne Hielm,
I Purpurkaaben. Det er Kongen. Trænger
Ier ind paa ham og dræber ham!

Hakon.

Ha' Axel!

Nu fatter jeg din underlige Færd.
Giv mig min Hielm tilbage.

Axel.

Drag dit Sværd!

Stil dig saaledes, at din høire Arm

Bedækkes af mit Legem. Naar du seer'
Dit Snit, hug ud! og træk dig flux tilbage!

(Han ranher):

Herfrem I Uslinger! Her stander Hakon,
Hans Sværd er draget og han frygter ei
Et Nidingsoverfald i Herrens Huus.
Herfrem I Mordere! som ikke vove
At stevne Mand mod Mand i ærlig Kamp.
Kommer at vinde Guld for Hakons Liv!
Min blanke Lovetunge blinker tørstig;
Vel, lad den læske sig i Nidingsblod!

Hakon

(drager sit Sværd).

Han daarer Eder! Her staaer Norges Konge
At fælde Stiemænd med sin venstre Arm.

Urel.

Lie, Urel Thordson! Du est saaret; Hakon
Kan selv forsvare sig.

Fienden.

Ind paa ham! ind!

(Etrid. Man hører Larm i dens for af andre Kæmper
der raabes):

Kongen til Hielp! han overfaldes, hjælper!

Den fiendtlige Kæmpe

(til Ager).

Dig skal de ikke redde.

(Han saarer ham).

Gler! flygter!

Hakon er fældet. Slaaer med stærke Slag

Ger giennem Biarkebeinerne til Erling!

Hakon er fældet; bort!

(Sigurd af Reine og Vilhelm styrte ind med en Glare
Biarkebeiner).

Sigurd.

Ha hugger, sletter!

Forsølger Morderne!

(Fienden drives paa Flugt).

(Til Kongen).

Dit Liv er frelst!

(Bliwer Ager saer).

Axel i Kongens Raabe? Bleg og blodig?
Med Kongens Hielm?

Axel (til Kongen).

Nu tag din Hielm igien,
Nu er den mig for tung; følg dine Kæmper,
Dg lad mig ene med min Baabenbroder.

Hakon.

Axel min Frænde! er dit Saar —

Axel.

Forlad mig!

Styrt dig mod Fienden, hævn Forsmædelsen,
Følg Sigurd og de barkeflædte Kæmper.

Sigurd.

Ja Hakon! Norges Skove selv har rustet
Sig ud, for at forsvare Throndhiems Konge.
See disse Kæmper Elvegrymmer! Bjerne!
Lutter bevægelige Granestammer
Fra Fjeldene. I Mangel af et Harniss
Bedækker Træets Bark de tappe Hjerter;
Dg Ellestangen hærdet med sin Spidse

I Arnens Ild, gjør Fyldest for et Spiid.
 Saaledes kæmpe de for Arnens Fred
 Og Kongens Ære. Stil dig fremst i Flokken!
 Saa storme vi at hævne Ærels Drab.
 Du døer en prægtig Død, min norske Broder!
 Du falder for din Konge. Ogsaa vi
 Vil følge dig og hilse dig hos Gud.
 Kom Hakon! Lad ham ene med sin Ven.
 Livet forlanger Strid, men Døden Fred.

Hakon

(til Kæmperne, i det han peger paa Ærel).

I norske Mænd! Han blegned for sin Konge!

Biarkbeinerne

(stede ufnalmodigen deres Træespind mod Jorden),

Vi, vi vil ogsaa blegne for vor Konge.
 Før os i Døden, før os imod Fienden!

Hakon

(omfavner Ærel).

Farvel! Vi sees igien for Solen synker.

(Han følger Kæmperne).

Wilhelm

(nærmer sig Axel.)

Min Broder, er din Bunde dødelig?

Axel.

Jå. Løs af Skuldren mig mit Axelkærf;
 Drag Skeden ud, giv mig det bløde Klæde,
 At jeg en liden Stund kan stille Blodet
 Og friste Livet. Tak! — Nu led mig hen
 Til Pilleren, som bær min Walborgs Navn. —
 Her sidder jeg saa godt. Saa! lad mig læne
 Min Ryg mod Støtten, at jeg falder ei,
 Naar jeg affæles.

Wilhelm.

Lider du af Smerte?

Axel.

Nei, jeg er let og rolig i mit Hierte.

Wilhelm.

Vilst du ei see din Walborg før du dør,
 Endnu engang i dette Liv?

Axel.

Af Wilhelm!

Wilhelm.

Jeg iler op at hente hende flur.

Axel.

Et Lieblif! — Det kunde hendes, Wilhelm,
 At Axel var ei meer, naar Balborg kommer;
 Siig da min Siels Udvalgte: Axel døde
 Med hendes Navn paa Læberne.

Wilhelm.

Det skal jeg.

Axel.

Siig hende: Hakon er en ærlig Helt;
 At Axel ei blev skuffet i sit Haab om
 Sin Konges Hierte.

Wilhelm.

Det skal efterkommes.

Axel.

Hils Helfrid, hils min elskte Søster, Wilhelm.

Paa Immersborg; tak hende kærligt for
 De Følelser, de Glæder og de Sorger,
 Som hun fra Barndom deelte med sin Broder,
 At hun forstod mig, kiendte mig saavel!
 Siig hende: Axel har ei glømt sin Søster
 I Dødens Time.

Wilhelm.

Jeg skal hilse hende.

Axel.

Men Valborg først og sidst! Mit Ønske er
 At slumre ved min elskte Piges Side
 I Graven, naar hun her har endt sit Liv.

Wilhelm.

Vel. Er der mere?

Axel.

Nei.

Wilhelm.

Saa — gaaer jeg da.

Arel

(rækker ham sin Haand).

Min ærlige, trofaste Baabenbroder
 Tak for dit Venſkab, din Hengivenhed;
 Du viſte den i Daad, i Ord kun ſielden.
 Tag af min matte Haand mit Livs Farvel.

Wilhelm.

Farvel! — Farvel!

Arel.

Wilhelm! var jeg din Ven?

Wilhelm.

Min Eneſte. Nu har jeg ingen mere!

(Han gaar).

Arel (allene).

Jeg døer for Land og Drot, ſom mine Fædre;
 Hvad kan en ærlig Kæmper ønske bedre?
 Jeg træder tillidsfuld for dig min Gud!
 Jeg ſkal min elſkede Valborg atter finde;
 I Evigheden er hun Arels Brud;
 Der røver Ingen ham ſin Siels Veninde.

(Eolen skinner igiennem Thorbinduet).

Du liflige, nyefødte Morgenlue!

Du kommer for mit brustne Blik at skue,

Den Bleges Kind du farver venlig mild.

Snart skal et Morgenrødt ham nu tilsmile,

Der aldrig hidser sig til Middagsild;

Et Aftenrødt, som aldrig gaaer til Hvile. —

Men mine Haab! I kom ei for at svinde:

Gud skienkte mig en trofast Elskerinde,

En Ven, en Konge, som sit Hjerte lod,

Som er ved Arel Thronen værdig blevet,

Som han har reddet med sin egen Død.

Vel Arel! du kan dee, thi du har levet.

Og du, min Siels Udvalgte! kisset binder

Himlen en Krands af evigblaae Kiærminder;

Den træffes ei af Lidenkabens Sværd;

Der skal forklaret dig din Arel møde,

Din Ekionhed og dit Hjerte mere værd;

Hvor hellig Kiærlighed er ingen Brøde.

Farvel min Valberg

(Han dør).

(Wilhelm kommer med Valborg).

Wilhelm.

Uxel lever end.

Han lever! Hørte du? han nævnte Valborg.

Valborg.

Jeg tog hans Livs Farvel.

(Hun betragter ham).

Han er ei meer. —

Min Uxel! lever du? Ifald du lever,

Glaae Diet op, og lad for sidste Gang

Din ædle Siel lyse Velsignelsen

Paa Valborg giennem dine brystne Blik! —

Han er ei mere. Han er død. Han døde

Med Valborgs Navn paa Læberne. — Vel, du

Har udstridt, gode Svend! — Han faldt jo for

Sin Konge?

Wilhelm.

Som en Helt.

Valborg.

D itionne Død!

Hvor langt, langt bedre end at flygte bort

Til fremmed Land, og friste der dit Liv
 I kummerlig Landsflygtighed, min Axel;
 End tæres langsomt hen af Hiertesorger.
 Nu lider du ei mere hiertelskte Svend!
 Nu har du indlagt dig en evig Vre.
 Dit Fædreland, den ædle Moder Norge
 Er stolt af Axel, af sin brave Søn;
 I mange Tider vil endnu' dit Navn
 Beständig svæve hende frisk paa Læben.
 Paa Thinget vil hun ofte nævne høit
 Din Heltedaad; og tit i Fruerstuen
 Vil hun om Aftenen i en gammel Vise
 Siunge din Elskov og din Trofasthed.

(Til Vilhelmin).

Hvor han er smuk i Døden! — Dine Lokker
 Hvirvle sig vildt omkring det blege Ansigt.

(Hun ordner hans Haar med sin Haand).

Saaledes! denne Pande maa ei dækkes;
 Den hvælver høi og ædel sig som Himlen.
 Han smiler i sin Død.

(Hun kysser ham).

Farvel min Axel!

Din Valkborg kommer snart.

(Hun staaer op, lægger Haanden paa sit Bryst i det hun
drager sin Aande dybt og tungt).

Sa snart, ret snart!

! Wilhelm.

Min ædle Walborg, du est bleg!

Walborg.

Min Axel

Er blegere. Tie stille gode Wilhelm!
Forstyr mig ikke i min Tensomhed.

(Sværmerist)

Hvor her er godsligt her i denne Kirke;
Hvor muntert Solen skinner giennem Vinduet,
Ret som igaar ved denne Tid, min Axel,
Da først du trykte Walborg til dit Bryst.
Hvor her er husligt, smukt i denne Kirke!
Her skal vi leve ret fornøiet sammen;
Boe ligeover for hinanden; og hos
Din Fader, Walborg hos sin Moder. Naar
Kloffen slaar tolv, og Droslen synger hist
I Birken udenfor vort Kirkevindue —
Da revner Muur og hviden Marmelsteen;
Da mødes vi ved Harald Gilles Grav;
Da gaar vi Haand i Haand opad mod Altret,

Og sætte os i Choret der i Maanſkin,
 Og lade Maanen ſkinne ſølverbleeg
 Paa vore blege Kinder, mens vi høre
 Paa Droſlens Føraarsſang, og mindes os,
 Vor Kiærlighed og Trofaſthed i Livet.
 Naar Maanen ſtiuler ſig bag Kirkemuren,
 Da gaae bedrøbet, langſomt vi tilbage,
 Tregange Harald Gilleſ Ligſteen rúndt;
 Saa ſtandſe vi og tage fiærligt Afſked
 Til næſte Nat. Saa ſlumre vi ſaa ſødt
 Dybt i vor Grav, imens de Levende
 Larne derude.

Wilhelm.

Urelſ Dufte var
 At hvile i den ſamme Grav ſom Valborg.

Valborg.

I ſamme Grav? Af det var herligt! Men
 Det gaaer ei an, min ædle Ridder! Urel
 Og Valborg var jo ei Trolovede.
 Af nei, det gaaer ei an. Hvormeget gav
 Jeg til, at ſamme Egetiſke giemte
 Urelſ og Valborgs Been; — men ædle Wilhelm

(Hun stirrer ned for sig).

Hvad glimter hist i Støvet, der i Ridsen,
Bed Haralds Liigsteen?

Wilhelm.

Seer jeg ret, da er det

En Ring.

Balborg.

En Ring?

Wilhelm

(tager den op).

Ja, det er Arels Ring.

Jeg kender den.

Balborg.

Den trilled ei i Graven?

Vor Stammefader! nu forstaaer jeg dig,
Og jeg forstod dig strax. Giv mig min Ring!

(Hun sætter den paa sin Finger).

Nu er jeg din Trolovede, min Arel!
Nu er jeg Arels Brud! Nu kan vi slumre
I samme Grav tilfammen.

Wilhelm.

Arme Pige!

Balborg.

Hvad arme Pige? Lykkelige Pige!

Ei sandt min ædle Ven! — jeg kalder dig

Min Ven; thi du varst Arel Thordsøns Ven; —

Ei sandt, min Ven, du kørst den gamle Vise

Om Ridder Aage og om Jomfrue Else?

Wilhelm.

Erland har lært min Moder den; min Moder

Gienlærte mig den i min spæde Barndom.

Balborg.

Du mindes den dog end?

Wilhelm.

Fuldkommen vel

Balborg.

O skönt! — Min Arel har fortalt mig, at

Du har en herlig Stemme; ikke fiælen

Som den der kildrer Mennesket i Livet,

Men dyb, høitidelig og stærk, som Røsten

Fra Gravene. Vel ædle Wilhelm, vil

Du vise mig den Godhed for min Arel's
 Og Eder's Venstabs Skyld, at synge den
 For Valborg, medens hun til Girngiæld sætter
 Sin Ring paa Arel's blege Haand?

Wilhelm.

Jeg vil

Ei vægre mig, hvis det dig trøste kan.

Valborg.

Min Arel har fortalt mig, at du est
 En herlig Harpestager.

Wilhelm.

Ofte bytter

Dens Toner mit oprørte Sind til No.

Valborg.

Vel! Seer du hist i Krogen, kære Wilhelm,
 Der, ved min Moders Grav en Harpe stande?
 Hvormangen søvnløs Nat har Valborgs Røst
 Ved den sig hævet mellem Gravene!
 Hvormangen Gang har hun ved den begyndt
 Paa Ridder Aages Vise! Aldrig sang
 Hun den til Ende; hede Taarer qualte

Den svage Stemme; vel min ædle Vilhelm,
 Dig skænkte Gud en mere stærk Natur;
 Tag du den gyldne Harpe; sæt dig hen
 Ved Kongepilleren, retfor min Arel;
 Og syng ved Strengens Klang din Sang tilende;
 Mens Valborg knæler ved sin Arels Liig,
 Da reis dig ei før alting er forbi,
 For Else har sin Aage fulgt i Døden.

Vilhelm.

Jeg synger dig din Trost i Morgenrøden.

(Valborg knæler ved Arels Liig; Vilhelm tager Harpen,
sætter sig og synger):

Det var Ridder Herr Aage
 Han reed sig under De;
 Fæstet han Jomfru Else,
 Hun var saa ven en Møe;
 Fæstet han Jomfru Else,
 Alt med hin røden Guld;
 Maanedsdag derefter
 Laa han i sorten Muld.

Det var Jomfru Else,
 Hun var saa forrigfuld;
 Det horte Ridder Herr Aage
 Dybt under sorten Muld.
 Opstod Ridder Herr Aage,
 Tog Kisten paa sin Bag,
 Lakked saa til hendes Buur,
 Sig selv til megen Umag.

Han flapped paa Døren med Kiste,
 Fordi han havde ei Skind:
 Hør du Jomfru Else!
 Og luk din Fæstemand ind.
 Gienstvared Jomfru Else:
 Jeg lukker ei op min Dør,
 For Du kanst Jesu Navn nævne,
 Alt som du kunde før.

Hvergang du dig fryder
 Og i din Hu er glad,
 Da er min Kiste forinden
 Med røde Rosenblad;

Hvergang du er forrigfuld
 Og i din Hu er mod;
 Da er min Kiste forinden
 Alt med hint levret Blod.

Alt galer Hanen hin røde
 Til Graven maa jeg ned;
 Til Graven skulde alle Døde,
 Thi maa jeg følge med.
 See du op til Himlen,
 Og til de Stierne smaae,
 Da skalst du see hvor sagtelig
 At Natten den mon gaae.

Op saae Jomfru Else,
 Op til de Stierne smaae;
 I Graven sank den Døde,
 Hun ham ei mere saae.
 Hiem gik Jomfru Else,
 Hun var saa forrigfuld;
 Maanedsdag derefter
 Laae hun i sorten Muld.

(Wilhelm tier: Walborg ligger ubevægelig med sit Hoved
paa Arels Haand).

Wilhelm.

Visen er endt, min ædle Walborg. — Walborg!

(Han reiser sig).

Walborg stat op! jeg har fuldendt min Sang.

Hun rører sig ei! — Kold og bleg! Hun aander

Ei meer? — O Himmel det har anet mig!

Walborg er død! Som Nanna over Walbur,

Som over Hjalmar Ingeborg, som Else

Over sin Aage. Ja, ja! hendes Hierte

Er brustet over hendes Arels Liig. —

O Trostløb! Trostløb! du est stor i Nord. —

Der ligge de nu i hinandens Arme!

Afsælede! I Himlen kun een Siæl!

Og Wilhelm skulde synge Eders Gravsang?

Vel, vel! det er jo Venskabs sidste Pligt.

(Krigsmusik udenfor Scenen).

Gotfried (kommer):

Hakor er faldet! Erling Skakke seirer!

Man bringer Kongens Liig.

172
Wilhelm.

Uddøet af Jorden

Er altsaa nu den hele Gilske Slægt.

Vær hurtig Gotfried! Skynd dig op til Bispen,

Bring ham paa Skibet ud, og vent mig der.

Før Solen synker, seile vi fra Throndhien.

(Eviden gaaer),

Wilhelm (drager sit Sværd).

Og nu, I kære, elskelige Venner!

Til Graven aabner sig og tæt forener

Hvad Livet adskilt har, skal Wilhelm trofast

Devise Eders Støv den sidste Vre.

Jeg holder Vagt ved Eders Liig; jeg lægger

Dit Skjold, dit Sværd paa Kisten, vakke Kæmpe,

Om vundet af din Piges Blomsterkrands,

Og graver i den blanke Kobberplade:

Her hviler Axel Thordsen og Egon Valkorg;

Han Lede Kongen, hun sin Veiler tro.

